

11
53
Kor 169

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Συντακτική Έπιτροπή: ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΜΕΡΟΠΟΥΛΟΣ — ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΓΚΟΥΤΟΣ δικηγόροι
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΙΑΚΚΑΣ γεν. ἀρχίατρος ἐ.ἄ. — ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ συν)ρχης ἐ.ἄ.
ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ ἐκπαιδευτικός.

Άνταποικιτής στὴν Κόνιτσα καὶ τὰ Γιάννινα: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Κόνιτσα
Γραφεῖα: 'Αχαρνῶν 208 — Αθῆνα Τ.Τ. 821 — Τηλ. 8649.476.

ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ

Η «ΚΟΝΙΤΣΑ», ἐκδόθηκε στὴν Κόνιτσα προπολεμικὰ (1914-1915), ἀπὸ τὸ μακράτη Παναγιώτη Φλῶρο σὰ θεομαδιάτικη ἐφημερίδα. Καὶ ξαναεκδίδονταν ἀπὸ τὸν ἴδιο, οκτά ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα, μεταγενέστερα, σὲ προεκλογικές περιόδους.

Η «ΚΟΝΙΤΣΑ», ξαναεκδόθηκε ἀπὸ τὸ Σύνδεσμο Κονιτσιωτῶν «Ο 'Αῶος», τὸ Μάη τοῦ 1962, σὰ μηνιάτικο περιοδικό. Ήδεύτερη αὐτὴ ἔκδοση συνεχίστηκε μ' ἐπιτυχίᾳ ἔντεκα χρόνια, δηλαδὴ μέχρι τὸν Μάη τοῦ 1973, καὶ σταμάτησε, γιατὶ δὲ θέλησε νὰ γεί ἀπὸ τὸ δρόμο ποὺ εἶχε χαράξει, οκταγράφοντας ἀπόψεις ποὺ τὶς ὑποβάλλονταν ἀπόξω. Η «ΚΟΝΙΤΣΑ» τῆς ἔντεκατίας 1962-1973, θέλησε νὰ είναι ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ ὄργανο ἐπικοινωνίας ὅλων τῶν Κονιτσιωτῶν (τόσο αὐτῶν ποὺ μένουν ἀκόμα καὶ σήμερα στὴν ἐπαρχία τῆς Κόνιτσας, ὥσο κι αὐτῶν ποὺ οκτάγονται ἀπὸ τὴν ἐπαρχία τῆς Κόνιτσας, ἀλλὰ βρίσκονται ἐγκαταστημένοι σὲ διάφορα μέρη τῆς Ελλάδας καὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ), κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ὄργανο ἔξυπηρέτησης τῶν συμφερόντων τῆς ἐπαρχίας. Μέσα στὸ παραπάνω πνεῦμα, στὴν «ΚΟΝΙΤΣΑ» τοῦ 1962-1973, οκταχωρήθηκε εἰδησεογραφία ποὺ ἀφοροῦσε τὴν Κοινω-

νικὴ καὶ Πολιτιστικὴ ζωή, τῶν οικοίων τῆς ἐπαρχίας, ἀλλὰ καὶ τῶν ξενητεμένων συμπατριωτῶν μας. Άκομα, δημοσιεύτηκαν ἄρθρα, μελέτες καὶ ἄλλο ύλικό, ποὺ ὀναφέρονταν στὴν Ιστορία καὶ τὴ λαογραφία τῆς ἐπαρχίας μας, τὶς περισσότερες φορὲς πρωτότυπα καὶ σημαντικά. Τέλος γράφτηκαν, ἄρθρα, μελέτες, εἰδήσεις

Γέφυρα στὸ Βοϊδομάτι —>

Ο ΔΥΣΣΕΙΑ

Τι άλλο παρά γη γοσταλγία μᾶς ξεσήκωσε πάλι μεσοχείμωνα, για λίγες μέρες, άγαμεσα στις γιορτές τῶν Χριστουγέννων και τῆς Πρωτοχρονιᾶς. Η γοσταλγία πού γίνεται ἐντουώτερη αὐτές τις μέρες για τὸ χωριό μας, για τὸ περιβάλλον τῶν παιδικῶν μας χρόνων, τὸ γειμάτο μὲ τόσες ἀναμνήσεις.

Και μιὰ και δυό, ξεκινάμε ἀκράτητοι γιὰ τὴν Κόνιτσα, γιὰ τὰ ψηλὰ βουνά.

Βουγὰ εἶπες; Μά, θάλασσα ἔχεις, χριστιανέ μου, μπροστά σου. Λησμονᾶς τὸ Ρίο — Ἀντίρριο;

— "Α, ναι. Τὶ εἶπε τὸ μετεωρολογικό, ὁ ἄγειρος φυσάει μὲ πόσα μποφώρ;

— Δὲ βαρυέσσαι. Ἐμεῖς τὸ βιολί, βιολάκι μας. Και τσούπ, ὀλόρθιοι στὸ Φέρρυ μπώτ, ἀφοῦ φάγαμε και τὸ σχετικὸ σουβλάκι μας.

Στὴν ἀρχὴ κάποιο λίκνισμα, ὕστερα ἔνα τράνταγμα και ἔπειτα, ὥ! ἔπειτα, μιὰ δύναμη μᾶς ἀνέβαζε στὰ ὑψη, ἄλλη μᾶς κα-

τέβαζε στὰ τάρταρα, κάτω τὰ ποτήρια ἀπὸ τὰ τραπέζια, κάτω ἐμεῖς μαζὶ μὲ τὰ καθηματα, Θεέ μου, σῶσε μας!

Άλλὰ νά, οἱ ὄργανοπαῖχτες ποὺ εἶχαν τρυπώσει στὸ Φέρρυ-μπώτ γιὰ τὰ Κάλαντα, μαθημένοι αὐτοὶ στὶς φουρτοῦνες, συγχιζαν ὅρθιοι, και πρατώντας μὲ κόπο τὴν ισορροπία τους, νὰ παίζουν και νὰ τραγουδοῦν: «Καλὴν ἡμέραν ἀρχούτες κι' ἀς εἶν' ὁ ὄρισμός σας...».

"Αρχούτες, προφανῶς εὔμασταν ἐμεῖς, ποὺ κίτρυνοι και ἐλεεινοί, ξαπλωμένοι στὸ πάτωμα ξεργούσαμε τὰ σουβλάκια, ποὺ λίγο πρὸν εἶχαμε φάνει.

Άλλὰ αὐτοὶ συγχιζουν τὴν μουσικὴ τους. Και τότε, στὴ δευτὴ θέση ποὺ βρίσκομαι, μοῦ περιγάσει ἀπ' τὸ μυαλὸ τὸ ναυάγιο τοῦ «Τιτανικοῦ», ποὺ βούλιαξε στὸν Ἀπλαυτικὸ τὸ 1912, στὸ πρῶτο του, στὸ παρθενικὸ του ταξίδι. "Οση ὥρα τὸ μεγαλόπρεπο, γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, καράδι, δυθιζούταν, η μουσικὴ του μπάντα ἔπαιζε ἐμβατήρια,

και ἄλλα κείμενα, ποὺ εἶχαν σχέση μὲ τὰ οἰκονομικά, κοινωνικὰ και πολιτιστικὰ προβλήματα και θέματα γενικώτερα τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας, σὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ δύοτικά φωτισμὸς κι ή ἀντιμετώπιση τους γίνονταν σὲ Βάθος, πολύπλευρα και συναρπαστικά, και δίνονταν λύσεις ἐφικτές, μὲ πραχτικὸ κι ἐπιστημονικὸ ὑπόβαθρο.

Στὰ ίδια χνάρια, σκέφτεται νὰ έκαδίσει και ή καινούργια ἔκδοση τῆς «ΚΟΝΙΤΣΑΣ», γιαυτὸ και θεωρεῖ τὸν ἔκαυτό της «δεύτερη περίοδο», ἐλπίζοντας πὼς θὰ σταθεῖ πιὸ τυχερὴ ἀπ' τὴν πρωτηγούμενη, σὲ συνεργάτες, σὲ συνδρομητές, σὲ ἐνισχυτές (γιὰ νὰ βελτιωθεῖ και ἀπὸ ἀποψη ἐμφάνισης και περιεχομένου) και πρὸ παντὸς σὲ ἀνταπόκριση τόσο ἀπ' τοὺς ἀρμόδιους γιὰ κάθε περίπτωση, ίδιαίτερα στὰ θέματα τῆς ἐπιβίωσης, τῆς ἀνάπτυξης, τῆς πολιτιστικῆς και οἰκονομικῆς ἀνάπλασης τῆς ἐπαρχίας μας, ὃσο κι ἀπ' τοὺς συμπατριῶτες μας στὴν δημιουργία ἀτμόσφαιρας ἀλ-

ληλεγγύης, συνεργασίας, συναδερφικότητας και πνεύματος σύμπνοιας στὰ διαβήματα και τὶς ἐνέργειες ποὺ ἀποσκοποῦν κάθε φορὰ στὴν ἔξυπηρέτηση τῶν συμφερόντων τῆς ἐπαρχίας μας...

ΣΗΜΕΙΩΝΟΥΜΕ, μόνο γιὰ ἐνημέρωση, τοῦ ἀναγνώστη μας, πὼς προπολεμικὰ ἐκδίδονται στὴν Κόνιτσα: α) η ἑδομαδιαία ἐφημερίδα «Ο ΑΩΟΣ», ἀπὸ τὸν Λάμπρο Λαμπρίδη. Και β) «Ο ΚΑΤΗΣ», στὰ Γιάννινα (σατυρικὴ ἐφημερίδα) ἀπὸ τὸν Κώστα Παπαγεωργίου γυιὸ τοῦ Παπαγιώργη ἀπὸ τὴν Κάτω Κόνιτσα: Μεταπολεμικὰ ὁ κ. Νίκος Ἀργιάνης ἀπ' τὴν Πουρνιά, ἔκδοσε γιὰ λίγο τὸ περιοδικὸ «Ηπειρωτικὴ Δρᾶσις». Ἀπὸ τὸ 1977 μέχρι σήμερα ἐκδίδεται μὲ μεγάλη ἐπιτυχία, στὴ Λάρισα, ἀλλὰ πολὺ εύμενη ἀπήχηση σ' δλο τὸ Πανελλήνιο τὸ ἔξαρετο τριμηνιαῖο περιοδικὸ «ΑΡΜΟΛΟ·Γ·», ἀπὸ συνταχτικὴ ἐπιτροπή, μὲ τὴ συμπαράσταση τῆς Προοδευτικῆς Ένώσεως Πυρσόγιανης. Τέλος στὴν Κόνιτσα ἐκδίδεται μὲ ἐπικιέλεια τοῦ Ἑπιθεωρητῆ Δημοτικῶν Σχολείων κ. Α. Φούντα τὸ μηνιαῖο ἐκπαιδευτικὸ Περιοδικὸ ΠΑΙΔΕΙΑ (λόγος - Πράξη).

Λ.—

Πολιτιστική και οικονομική άνάπτυξη τῆς Ἐπαρχίας

Γιὰ τὶς 22 Απριλίου 1967, ύστερα ἀπὸ πολλὲς συζητήσεις καὶ συσκέψεις τῶν ἀδερφοτήτων τῆς Ἐπαρχίας Κόνιτσας, ποὺ ἐδρεύουν στὴν Ἀθήνα, εἶχε δριστεῖ ἡ πρώτη κοινὴ συγκέντρωση, μὲ κύριο ὄμιλητὴ τὸν κ. Γιάννη Λυμπερό-

ωπου τὰ κύματα τὸ σκέπαισαν στὸ βάθος τοῦ ὥκεανοῦ.

Θέλεις ἡ περίπτωσή μας νὰ εἶναι ὅπως ἔκεινη! Μὰ τὶ γύρευαν κι' αὐτὰ τὰ ὅργανα, μέσα σ' αὐτὴ τὴ φουρτούγα, νὰ μοῦ θυμίσουν τὸν «Τιτανικό»!

— Ἐπιτέλους, ἀφοῦ μᾶς ξετίγαξε γιὰ καλά, πατήσαμε κάποτε τὴν ἀπέναντι ξηρά.

— Μὰ δὲν εἶπαν, ὅτι θὰ λυθεῖ αὐτὸ τὸ πρόβλημα τῆς συγκοινωνίας γιὰ τὴν "Ηπειρο καὶ θὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὴν ταλαιπωρία τοῦ Φέρρυ-μπώτ;

— Ναι, τὸ εἶπαν καὶ τὸ λένε καὶ τὸ ξαναλέγε 30 χρόνια τώρα. Ἀλλὰ γίγονται μελέτες.

— Μελέτες;

— Ναι, μελέτες γιὰ τὴ ζεύξη Ρίου - Αντίρριου. Δηλ. μελέτες γιὰ πλωτὴ γέφυρα, μελέτες γιὰ ιεναέρια γέφυρα, μελέτες γιὰ υποθαλάσσιο τούνελ κλπ., κλπ.

‘Ο δρόμος ὁ στεριανός, ὁ σίγουρος, ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Στερεᾶς, ὁ δρόμος Ναυπάκτου — Μεγάρων εἶναι ἔνα πράγμα ἀπλὸ καὶ δὲν ἀπαιτεῖ πριαντάχρονες μελέτες. Ἀλλὰ αὐτὸς δὲν γίνεται, γιατὶ πρέπει νὰ γίνουν ἔργα, ποὺ νὰ χρειάζονται μεγάλες μελέτες.

Καὶ μένουμε ἔτσι μὲ τὶς μελέτες, γιὰ νὰ μὴ λησμονοῦμε, φαίνεται, καὶ τὶς περιπέτειες τοῦ προγόνου μας τοῦ Ὁδυσσέα. Καὶ νὰ παθαίνουμε τῶν παθῶν μας τὸν τάραχο στὸ δρόμο πρὸς τὴν Ἰθάκη μας.

B.

πουλο, ποὺ θὰ γινόταν στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ ξενοδοχείου «Στάνλεϋ», ίδιοκτησίας συμπατριωτῶν μας, στὴν Ἀθήνα.

Ἡ κοινὴ αὐτὴ συγκέντρωση εἶχε σὰ σκοπὸ τὴ δημιουργία προϋποθέσεων, ἀνάμεσα σ' ὅλους τοὺς συνεπαρχιῶτες μας, ποὺ κιατοικοῦν στὴν Ἀθήνα, γιὰ τὴν ἵδρυση στὴν Ἀθήνα Ὁμοσπονδίας τῶν ἀδερφοτήτων τῆς Ἐπαρχίας. Εἶχε ριχτεῖ τότε καὶ ἡ ἰδέα τῆς κατάργησης τῶν χωριστῶν ἀδερφοτήτων καὶ τῆς ἵδρυσης μιᾶς ἀδερφότητας ὅλων τῶν Κονιτσιωτῶν, ποὺ κατάγονται ἀπὸ τὴν Ἐπαρχία.

Ἡ ἰδέα ὅμως αὐτὴ δὲν εἶχε βρεῖ πρόθυμους ύπερασπιστές. Καὶ εἶχε ἀποριφτεῖ προσωρινὰ μὲ τὴ σκέψη νὰ ξανιαθγεῖ στὸ προσκήνιο, ὅταν θὰ ὠρίμαζε περισσότερο στὸ μυαλὸ τῶν συμπατριωτῶν μας.

Λέγονταν τότε, πὼς ἔνα σωματεῖο, ποὺ θὰ ἐκπροσωποῦσε ὅλους τοὺς Κονιτσιῶτες, θὰ μποροῦσε νὰ πραγματοποιήσει ἐκδηλώσεις μὲ περισσότερο ἐνδιαφέρον, θὰ διέθετε μεγάλη δύναμη προβολῆς τῶν διεκδικήσεων τῆς Ἐπαρχίας καὶ θὰ ἤταν σὲ θέση σὰν δργανισμὸς νὰ παίξει ούσιαστικότερο ρόλο στὴ μελέτη καὶ τὴν πραγματοποίηση ἀναπτυξιακῶν προγραμμάτων γιὰ τὴν Ἐπαρχία. Σ' αὐτὰ βέβαια ἀντιπαρατάσσονταν ἄλλες ἀπόψεις καὶ τὸ πρᾶγμα θάβρισκε τὴ σωστή του λύση μὲ τὸν καιρό, κι ὅταν ὅλοι οἱ συνεπαρχιῶτες μας γνωρίζονταν καλύτερα μεταξύ τους καὶ οἱ μικρὲς καὶ χωρὶς σημασία ἀντιθέσεις τους θὰ μαλάκωναν.

“Ολη ὅμως αὐτὴ ἡ κίνηση, ἡ συγκέντρωση τῆς 22 Ἀπρίλη 1967, ἡ διάλεξη καὶ ἡ περαιτέρω ὀργάνωση τῶν συνεπαρχιωτῶν μας, πῆγε περίπατο στὶς 21

’Απρίλη 1967, μὲ πὸ γνωστὸ πραξικό-
πηγα, ποὺ ἀνέσπειλε κάθε συλλογικὴ
δραστηριότητα.

Τὸ κείμενο τῆς παραπάνω διάλεξης,
παρακαλέσαμε τὸν κ. Γιάννη Λυμπερό-
πουλο νὰ μᾶς θέσει στὴ διάθεσή μας,
γιὰ δημοσίευση στὴν «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Ξέρουμε βέβαια πολὺ καλά, πὼς μι-
κρὲς διορθώσεις, δὲν κάνουν εὔκολα
ἔνα κείμενο σύγχρονο, ὅταν θ' ἀναφέ-
ρονταν σὲ θέματα ποὺ ἐξελίσσονται μὲ
μεγάλῃ ταχύτητα. Ὁστόσο δημοσίευεται λίγο παρα-
κάτω, φαίνεται πὼς τὸ μεγαλύτερο μέ-
ρο του ἰσχύει καὶ σήμερα. Δυστυχῶς
βέβαια γιὰ μᾶς. Κι' αὐτὸ γιατί, τὸ συμ-
πέρασμα εἶναι ὅτι μέσα στὰ 13 χρόνια
ποὺ πέρασαν ἀπὸ τότε, δὲν ἄλλαξαν
καὶ πολλὰ πράγματα στὴν ἐπαρχία μας.

”Ας εύχηθοῦμε, ἡ δημοσίευση τῆς
διάλεξης αὐτῆς, νὰ γίνει ἀφορμὴ γιὰ
ξαναζέσταμα τῆς κίνησης δημιουργίας
Ομοσπονδίας τῶν ἀδερφοτήτων τῆς ἐ-
παρχίας μας ἥ ἐνδεχόμενα μᾶς ἔνιαίας
ἀδερφότητας.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ

”Ο σκοπὸς τῆς ἀποψινῆς μας συγκέν-
τρωσης ἦταν περισσότερο νὰ ἴδωθοῦμε,
νὰ κάνουμε μιὰν ἀρχὴ νὰ ζεστάνουμε τὶς
σχέσεις μας καὶ νὰ Θαλθοῦμε νὰ σκε-
φτόμαστε, ὅχι πιὰ σὰν ἀπομα, ἥ σὰν ἀδελ-
φότητες ἐνὸς συγκεκριμένου χωριοῦ, ἀλ-
λὰ σὰν συνεπαρχιῶτες, σὰν Κονιτσιῶτες,
θὰ ἔλεγα μὲ τὴν γενικὴ σημασία ποὺ ἔ-
χει ὁ δρός καὶ περιλαμβάνει ὅλους ἔκει-
νους ποὺ κατάγονται ἀπὸ τὴν ἐπαρχία
μας.

Γιαυτὸ κι ὁ λόγος μου, ποὺ ἀναφέρε-
ται σὲ θέματα ἀνάπτυξης τῆς ἐπαρχίας
Κονιτσῆς μοιραῖα ἀποτελεῖ πρόφαση γιὰ
τὴν ἀποψινή μας συνεστίαση, κι ἔτσι δὲν
θὰ πάρει τὴν ἔκταση ποὺ θᾶπρεπε ἀνά-
λογα μὲ τὸ θέμα, οὕτε θὰ σκάψει Θαθειά,
γιὰ νὰ Θρεῖ τὶς ρίζες τοῦ προβλήματος.
”Ισως μιὰν ἄλλη φορὰ κι αὐτὸ θᾶναι ὀ-
πωσδήποτε ἔνα ἀπὸ τὰ πρῶτα μας καθή-
κοντα — τὸ ἄμεσο χρέος μας — νὰ μελε-
τήσουμε σὲ Θάθος τὸ πρόβλημα τῆς ἐπαρ-
χίας μας, νὰ συγκεκριμενοποιήσουμε καὶ
ἱεραρχήσουμε τὶς δραστικὲς λύσεις του
καὶ νὰ δουλέψουμε ὅλοι μαζὶ Κονιτσιῶτες

ποὺ μένουν ἀκόμα στὸ χωριὸ καὶ Κονι-
τσιῶτες ποὺ Θρίσκονται μακριὰ ἀπὸ τὴν
Πατρίδα, συνειδητὰ καὶ συντονισμένα πρὸς
τὴν κατεύθυνση νὰ πετύχουμε σὲ πανεπαρ-
χιακὸ ἐπίπεδο προγραμματισμένα τὴν ἀ-
ναγκαία διαρθρωτικὴ ἀλλαγὴ ποὺ θᾶχει
σὰν στόχο τὴν κοινωνικὴ, οἰκονομικὴ καὶ
πολιτιστικὴ πρόοδο τῆς ἐπαρχίας μας,
πρᾶγμα τὸ ὅποιο ἄλλωστε ἀποτελεῖ καὶ
τὴν ούσια τῆς Ἀνάπτυξης.

”Οταν κάποιος θελήσει νὰ μελετήσει τὸ
πρόβλημα τῆς ἀναπτύξεως στὴν Ἐπαρ-
χία κατὰ τὴ γνώμη μου πρέπει νὰ Θάλει
σὰ Θάση τῆς μελέτης του τὶς παρακάτω
ἔξη ἀρχές.

Πρῶτον: ”Οτι ἡ ἀνάπτυξη τῆς
Ελλάδας, σὲ Ἐθνικὸ ἐπίπεδο, ἀποτελεῖ
ἔνα εἶδος πυραμίδας, ποὺ εἶναι ἀδύνατο
νὰ δλοκληρωθεῖ, ἀν δὲν στεριωθοῦν σω-
στὰ καὶ ἀνυποχώρητα, οἱ Θάσεις της. Καὶ
Θάσεις τῆς πυραμίδας αὐτῆς εἶναι κάθε
ἔλληνικὴ Ἐπαρχία καὶ ἐπομένως καὶ ἡ
Ἐπαρχία Κονιτσῆς. Τόσο σὰν γεωγραφικὴ
ἔκταση, ὅσο καὶ σὰν πληθυσμιακὴ μονά-
δα. Σὰ λαός.

Δεύτερο: Πιστεύω, μαζὺ μὲ τὴ
σύγχρονη τεχνολογία (τὰ ἐπιστημονικὰ
δῆλ. δεδομένα τῆς ἐποχῆς) πὼς δὲν ὑ-
πάρχει καλὴ ἥ κακὴ γῆ. Καλὴ ἥ κακὴ
φύση. Υπάρχουν μόνον κακὰ ἥ καλὰ συ-
στήματα καλλιέργειας. Υπάρχει κακὴ ἥ
καλὴ μεθόδευση τῆς παραγωγῆς. Υπάρ-
χει, παρουσία ἥ ἀνυπαρξία δργανώσεως
τῆς παραγωγῆς. Υπάρχει σωστὴ ἥ μὴ σω-
στὴ μελέτη τῶν δυνατοτήτων ἐνὸς συγκε-
κριμένου τόπου. Εύθυρολη ἥ ὅχι σκοποβο-
λὴ πρὸς τοὺς δυναμικοὺς στόχους ἀνά-
πτυξης μιᾶς συγκεκριμένης περιοχῆς. Κι
ἀκόμα παραπέρα σωστὴ καὶ μὴ σωστὴ
χωροταξικὴ ρύθμιση κι δργανώση μιᾶς
συγκεκριμένης περιοχῆς καὶ σωστὴ ἥ ὅχι
σύνδεσή της μὲ τὸν ἄλλο Ἐθνικὸ χῶρο.
Πράγματα ποὺ εἶναι ὅλα ἀνθρώπινα κι ἐ-
ξαρτῶνται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ μᾶς τοὺς Ἰ-
διους. Καὶ ἀρκεῖ νὰ ἀναπτύξουμε οἱ ἀν-
θρωποι στὸ ἔπακρο τὶς ύποκευμενικὲς ἴ-
κανότητες γιὰ δράση καὶ τότε θὰ ὑπάρ-
ξουν χίλιοι τρόποι γιὰ νὰ μεταβληθοῦν
οἱ φυσικὲς συνθῆκες. Αρκεῖ νὰ ὑπάρχουν
ἀνθρωποι καὶ τότε μπορεῖ νὰ γίνει ὅποιο-
δήποτε θαῦμα. Πρὸ καιροῦ ἔνας Ἐλθετὸς
εἰδικὸς στὰ θέματα τῆς ἀνάπτυξης ἀπόν-

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Πάντα, μὰ ἵδιαίπερα τὶς γιορτές, νόστος ἀσίγαστος μὲ δέρνει. Εὔλογημένοι λόγγοι τοῦ χωριοῦ μου... Ὁξεὶς ἀμόλυντες. "Ασπιλα πεῦκα. Μπουρίκες μου θεόρατες. Ποὺ μὲ τὸ δαδί σας — πυρσό μου — φωτίσατε τὰ πρῶτα βήματά μου. Φέξατε στὴν ψυχή μου τὴν ἴδια, σ' ὅλη τὴν ζωή μου. Δρῦς καὶ δέντρα καὶ πλατάνια. Πανύψηλα ὡς τὰ οὐράνια. Ἀειπάρθενοι δρυμοὶ καὶ ρωμαιλέα φύση. Ποὺ μέσαι σας κουρνιάζουν ὅλα. Καὶ λύκοι καὶ λαγοί. Καὶ κάπροι καὶ ζαρκάδια. Κ' ἐλάφια καὶ ἀρκοῦδες. Καὶ αταυραετοὶ καὶ πέρδικες, σαῖνια γοργοφτέρωτα. "Ολα, μὰ ὅλα, χωριό μου, τριγύρω σου φωλιάζουν.

Νόστος ἀσίγαστος μὲ δέρνει. Καὶ σὰν σ' ὀνειροβύθισῃ λογιάζω πὶς βουνοκορφές σου ὡς τὴν κορωνίδα τους. Τὸ κορυφαῖο 2520. Τὶς κορφὲς ποὺ σὲ τρι-

τησε στὸ ἔρώτημα κάποιων 'Ελλήνων σχετικὰ μὲ τὶς δυνατότητες ἀνάπτυξης τῶν δρεινῶν μας περιοχῶν, ὡς ἔξῆς:

«Ἐμεῖς οἱ Ἐλθετοί, χιόνια εἶχαμε στὸν τόπο μας καὶ τὰ χιόνια καλλιεργήσαμε. Ποὺ σημαίνει πώς ἐσεῖς οἱ "Ελληνες θὰ μπορούσατε νὰ κάνετε θαύματα στὰ βουνά σας". Κι ἔγὼ τουλάχιστο, ποὺ μ' ἀπασχόλησε καὶ μ' ἀπασχολεῖ τὸ πρόβλημα τῆς ἐπαρχίας μας, σὰ μιὰ δεύτερη φροντίδα τῆς ζωῆς μου, χωρὶς καμμιὰ παρωπίδα, νοσταλγία ἢ ἵδιοτέλεια, τὸ πιστεύω αὐτὸ κατὰ τρόπο ἀκράδαντο καὶ δὲν μοῦ μένει γιαυτό, οὕτε καὶ ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία.

Τρίτο: Δὲν εἶναι ἀρκετὸ νὰ βρεθεῖ τρόπος ὥστε οἱ ὄνθρωποι τῶν χωριῶν μας ν' ἀσχοληθοῦν μὲ μιὰ δυναμικὴ καλλιέργεια - παραγωγή. "Ἄς ποῦμε: Τὴν καλλιέργεια τῆς λεθάντας στὶς ἄγονες πλαγιές τῶν ἀσθεστολιθικῶν βουνῶν μας, ποὺ ὑποτίθεται δτὶ μὲ ἐλάχιστο κόπο μπορεῖ νὰ τοὺς ἀποδώσει ἔνα σοβαρώτατο εἰ-

γυρίζουν σὰ δράκοι - φύλακες. Καὶ μένουν ἀσάλευτες αἰώνια. Στὸ φῶς. Στὸ γαλανὸ οὐρανό. Στὴν ὁμίχλη. Στὰ σύννεφα. Στὶς ἀστραποβροντές. Στὶς καταιγίδες καὶ τὶς χιονοθύελλες. Κι ἀκόμια, χαμηλά, στὰ πόδια σου γροικῶν ἀχολογοῦν οἱ ποταμοί σου πὸ μοναδικὸ νιανούρισμα τῶν παιδικῶν μου χρόνων. Σὲ χαϊδεύουν ὁ Γοργοπόταμος κι ὁ Σαραντάπορος, ποὺ σμίγουν στὰ πόδια σου. Κι ἀπὸ τὸ βάθος - μακρυὰ ἀκούωνται σὲ ἀνταπόκριση ὁ ἀπόηχος τῶν βρυχηθμῶν τοῦ Ἀώου καὶ τοῦ Βοϊδομάτι.

Νόστος ἀσίγαστος μὲ δέρνει. Καὶ ξετυλίγω τὴν κινηματογραφικὴ ταινία τῶν θαμπωμένων ἀναμνήσεών μου, περιδιαβάζονταις τὰ χωριά μας ὅλα. Καί, μὲ κλώσσα στοργικὴ τὴν Κόνιτσα, ἀραδιάζονται ἔνα γύρω σὰν τὰ κλωσσόπου-

σόδημα. Χρειάζεται παραπέρα νὰ ἔξασφαλισθεῖ ἡ διάθεση: Ναρθεῖ δηλαδὴ μιὰ ἔταιρεία ἀρωμάτων ποὺ θὰ κάνει τὴν ἀπόσταξει καὶ θὰ πληρώσει τὴν λεθάντα. Ἄλλ' ἂς ὑποθέσουμε δτὶ κι αὐτὸ τὸ ἔξασφαλίζουμε. Τότε εἶναι ζήπημα ἀν ἀπὸ τοὺς δέκα νέους τοῦ Γανναδιοῦ λ.χ. ποὺ ἔτοιμάζονται νὰ φύγουν, θὰ μπορέσουμε νὰ πείσουμε νὰ μείνουν στὸ χωριό, ἔστω καὶ δύο, ἀν ταυτόχρονα δὲν ἔξασφαλίσουμε τοὺς δρους μιᾶς θελτιωμένης καὶ ρυθμισμένης τοπικῆς κοινωνικῆς ζωῆς. "Ἄν δὲν καταβάλουμε προσπάθειες καὶ πρὸς τὴν πολιτιστικὴ ἀνύψωση τοῦ Γανναδιοῦ καὶ τῆς περιοχῆς. Κατὰ συνέπεια οἱ προσπάθειες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν χωριῶν μας πρέπει νὰ γίνονται συνδυασμένα τόσο σὲ κλιμάκωση κατὰ βάθος (καλλιέργεια, διάθεση κατὰ εἶδος) δσο καὶ σὲ κλιμάκωση κατὰ πλάτος (πληρότητα ἀναπτύξεως ὅλων τῶν τομέων, πολιτιστικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωή).

(Συνεχίζεται)

λα. "Αλλα θροφαντά και ψυχωμένα. Κι άλλα άνάερα, άδύνατα κι άχαμνά. Στὰ πρῶτα ξεχωρίζω τὴν Ἡλιόραχη, τὴν Καλλιθέα, τὴν Κλειδωνιά, Ἀετόπεπρα, Μάζιου, Μελισσόπεπρα. Ἀηδονοχώρι, Ἀμάραντο, Κεράσσοβο. Πύργο, Πουρνιά, Πυρσόγιαννη. Βούριμπιανη, Γοργοπόπαμο, Πληκάπι. Λαγκάδα, Λυκόραχη, Πλαγιά. Δροσοπηγή, Ἀετομηλίτσα, Φούρκα. Παλιοσέλι, Ἀρματα, Δίστρατο, Ἐλεύθερο.

Στὰ δεύτερα εἶν' δλα τἄλλα. Τὰ καχεκτικά. Τὰ φτωχὰ και ρημαγμένα. Πόλεμοι, λεηλασίες, φτώχεια κι ἐγκατάλειψη δούλεψαν καλὰ γι' αὐτὸ τὸ ρημαδιό. Σ' ὅλη τὴν ἐπαρχία ποὺ ξεδιπλώνεται σπὶς παρυφὲς και τὶς χαράδρες τοῦ γιγιαντόσωμου Σμόλικα. Τοῦ Γράμμου και τῆς Πίνδου. Κι εἶναι ἡ κεφαλὴ τῶν προφυλακῶν. Ἡ ἀκραία κορυφὴ τῆς σπονδυλικῆς στήλης τῆς Ἑλλάδας. Ἡ κοιτίδα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἔξαγγνισμένου «διὰ πυρὸς και σιδήρου». Και εἶναι, μαζὶ μὲ δλα τ' ἄλλα, ἡ εὐλογημένη παραδοσιακὴ πενία ποὺ ἔξαγνισε τὶς ψυχὲς δσων γεννήθηκαν ἐκεῖ πάνω. Και διατηρήθηκαν ἀγνοὶ δσοι ἔζησαν μόνιμα στὸν ἔξαϋλωμένο τόπο τους, λησμονημένοι. Ἀμόλυντοι. Ἀλώβητοι ἀπὸ τὴν ἀρὰ τῆς τεχνικῆς και τῆς χημείας. Ἀθικτοι ἀπὸ τὰ δηλητήρια τῶν κοσμοπόλεων και ἀπὸ τὴν ἀκούσια ρύπανση τῆς ψυχῆς.

Νόστος μὲ δέρνει ἀκοίμητος γιὰ σένανε, χωριό μου. Κι ἀναπολῶ τὸ παδικό μου ισκίρτημα τὸ πρῶτο. Ἐκεῖνο ποὺ ἔνοιωθα ταΐζοντας πουλιὰ ποὺ πιάναμε σπὶς οικανταλιές. Ἡ σὰν τύχαινε νὰ παρακολουθῶ, μὲ κομμένη τὴν ἀνάσα, ἐλάφια ποὺ σκύβαν σὲ δροσοπηγὴ νὰ ξεδιψάσουν.

Δέξου με σὰν ἄσωτο παιδί σου, χωριό μου. Ἰθάκη μου ἐσύ, ποὺ δὲν ἀπόδρασες ποτὲ ἀπ' τὴν καρδιά μου. Δέξου με ὕστερ' ἀπὸ τὴν ὁδύσεια περιπλάνησή μου. Στὴ μανιασμένη θάλασσα ἐνὸς ἄγριου Ποσειδώνα. Δέξου με ἵκέτη σου. Και φέρε μου τὴ λύτρωση. Ἐκείνη τὴ λύτρωση τοῦ ταπεινοῦ. Ποὺ ἀποχωρεῖ ἀνάλαφρος. Χωρὶς τίποτε νάχει ν' ἀποδιώξει ἢ νὰ κρατήσει. Νὰ χάσει ἢ νὰ κερδίσει.

ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Μετὰ ἀπὸ πολύχρονες και πολύμοχθες προσπάθειες τοῦ Ἐξωρ. Συλλόγου τῆς Κόνιτσας, τέλειωσε φέτος ἡ κατασκευὴ τοῦ κτιρίου γιὰ τὸ Λαογραφικὸ μουσεῖο.

Βρίσκεται σπὴ θέση «Δέντρο», πάνω ἀπὸ τὸ ἔξοχικὸ κέντρο μὲ τὸν δροσερὸ πλάτανο και τὴν ὄμορφη φλαμουριά.

Γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ κτιρίου, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ συλλόγου, βοήθησαν οἰκονομικά, τὸ 'Υπουργεῖο Πολιτισμοῦ και ἄλλοι παράγοντες.

Ήταν κάτι ποὺ ἔλειπε ἀπὸ τὴν τόσο πλούσια σὲ παραδόσεις και ίστορία ἐπαρχία μας.

Ἐπιπλέοντας, τὸ ὄνειρο πολλῶν πατριωτῶν τῆς περιοχῆς μας, ἔγινε πραγματικότητα και οἱ ξένοι ἐπισκέπτες, σὲ λίγο θὰ ἔχουν νὰ δοῦνε και κάτι περισσότερο ἀπ' ὅτι ύπηρχε μέχρι τώρα στὸν τόπο μας.

Εἴπα σπὸ πάνω — σὲ λίγο — γιατί μπορεῖ νὰ ἔγινε τὸ κτίριο, ἀλλὰ τώρα προβάλλει ἐπιτακτικὰ ἡ ἀνάγκη γιὰ τὸν ἔμπλουτοισμό του σὲ ἀντικείμενα, ὥστε μέχρι τὸ καλοκαίρι, ποὺ εἶναι ἡ ἐποχὴ μὲ τοὺς περισσότερους ἐπισκέπτες, νὰ εἴμαστε σὲ θέση νὰ τὸ παραδώσουμε στὴν κοινὴ θέα.

Γιὰ τὸ σικοπὸ αὐτὸ βέβαια, φροντίζει ὁ σύλλογος και παρ' ὅλο ποὺ τὰ οἰκονομικά του εἶναι ίσχνά, θὰ κάνει ὅπι εἶναι δυνατό.

Ἐδῶ ὅμως θὰ πρέπει νὰ βοηθήσει

Περιήγηση στήν Κόνιτσα

Τοῦ κ. ΦΩΤΙΟΥ ΠΕΤΣΑ

“Ας πάρουμε πάλι τὸ δρόμο ἀπὸ τὰ Γιάννενα νοερὰ νὰ φθάσουμε γιὰ μιὰ ἐκδρομὴ Σαββατοκύριακου στήν Κόνιτσα καὶ στὰ χωριά της. Θὰ περάσουμε πρῶτα τὸ Βοϊδομάτι, τὸν χαριτωμένο παραπόταμο τοῦ Ἀώου. Εἶναι σύντομη ἡ διαδρομή μου, λίγα χιλιόμετρα δλα κι δλα ἀπὸ τὶς πηγές του, στὴ χαράδρα τοῦ Βίκου, ὡς τὴ συμβολή του μὲ τὸν Ἀῶ, στὸν ικάμπο τῆς Κόνιτσας..”

‘Αλλὰ σ’ αὐτὴ τὴ σύντομη διαδρομὴ οἱ χάρες τοῦ Βοϊδομάτη εἶναι ἀμέτρητες καθὼς κυλάει τὰ γάργαρα νερά του καθαρὰ καβαλῶντας τὶς κουκούλες καὶ τὰ ἀκόνια πότε σὲ βαθύσκιους τόπους τῆς χαράδρας, κάτω ἀπὸ αἰώνια πλατάνια, καὶ πότε στοῦ ἥλιου τὶς μαρμαρύγες, πότε πολύθουνος στὴν τρομερὴ κα-

τεβασιά του καὶ πότε παιχνιδιάρης σὰν νιανούρισμα τῆς μικρῆς ἀδελφῆς.

“Αχαρο εἶναι τὸ καινούργιο γεφύρι, ἀλλὰ τὸ παλιὸ τοξωτὸ γεφύρι εἶναι κοντὰ ἀδελφωμένο μὲ σύγχρονα τεχνικὰ ἔργα ἀρδεύσεως, ποὺ δημιουργοῦν μικροὺς καταρράκτες. Ἔκεī εἶναι ἀκριβῶς ἡ θέση Βοϊδομάτη. Γιατί τὴν εἶπαν έτσι; Γιατὶ ἐδῶ εἶναι ἔνα ἀπὸ τὰ «μάτια», τὶς πηγὲς τοῦ ποταμοῦ.

“Ετσι λέει ὁ λιαὸς τὶς πηγὲς τοῦ νεροῦ συχνά, σὲ πολλοὺς τόπους καὶ στὴν Πελοπόννησο. “Ἐνα «μάτι» νεροῦ λένε καὶ ἐννοοῦν μία πηγὴ νεροῦ. Καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα χρησιμοποιοῦσαν τὴν μεταφορά. Στὸν Ἰωνα τοῦ Εὐριπίδου ὁ Κηφισσὸς ποταμὸς προσφωνεῖται: «ὦ Ταυρόμορφον ὅμιλα Κηφισσοῦ»,

καὶ κάποιος ἄλλος παράγοντας ποὺ- λέγεται Πατριωτισμός.

‘Ο παράγοντας αὐτὸς εἶναι θαυματουργὸς καὶ ὅταν μπαίνει σὲ κίνηση ἀπὸ τοὺς ρωμιούς, τότε κάνει πραγματικὰ θαύματα.

“Ας δώσουμε δλοι μας ὅτι παλιὸ ἔχουμε. Ἔκεī στὸ μουσεῖο θὰ τὸ βλέπουν χιλιάδες μάτια, θᾶναι καλύτερα ἀπ’ ὅτι στὸν τοῖχο ἡ στὸ μπαοῦλο τοῦ σπιτιοῦ μας. Καὶ τὰ ὀνόματα τῶν δωρητῶν θὰ δοξάζονται ἀπὸ τὶς μελλοντικὲς γενιές.

Τὰ παλιὰ αὐτὰ ἀντικείμενα, ἔχουν μέσα τους κάτι ἀπὸ τὴν ψυχὴ τοῦ λαϊκοῦ καλλιτέχνη ποὺ τάφτιαξε. ἔχουν κάτι ἀπὸ τὴν ψυχὴ τῶν προγόνων μας ποὺ τὰ χρησιμοποιοῦσαν.

‘Αξίζει, λοιπόν, νὰ τὰ ἐκθέσουμε δλα μαζί, γιὰ νὰ τὰ βλέπουμε ἐμεῖς καὶ τὰ παιδιά μας καὶ νὰ σφυρηλατοῦμε συνέχεια τοὺς δεσμούς μας μὲ τὴν ἀθάνατη

λαϊκὴ παράδοση.

Βέβαια, ἡ ἄγνοια τοῦ κόσμου γιὰ τὴν ἀξία αὐτῶν τῶν ἀντικειμένων, ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ ἡ καπατσοσύνη τῶν γυρολόγων, ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἔξαφάνισαν τὸν μεγαλύτερο πλοῦτο ἀπὸ τὰ χωριά μας. “Ομως κάπι ἔμειναν ἀκόμα.

Αὐτὰ λοιπὸν ποὺ ἔμειναν, ἃς τὰ προσφέρουμε στὸ μουσεῖο δωρεὰν ἡ μὲ πληρωμή, γιὰ πὸ καλὸ τῆς παράδοσης καὶ τῶν παιδιῶν μας.

‘Εκεī θὰ φαίνεται ἡ προσφορὰ τοῦ κάθε χωριοῦ καὶ τοῦ κάθε ἀτόμου κι ὁ ἐπισκέπτης θ’ ἀποχτάει μιὰ σφαιρικὴ γνώση, γιὰ τὰ εἴδη τῶν ἀντικειμένων καὶ τὴ χρήση τους ἀπὸ τοὺς παππούδες καὶ προπαππούδες μας. “Ας ἐλπίσουμε, λοιπόν, στὸν πατριωτισμὸ τῶν συμπατριωτῶν μας, ὅπου γῆς.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΤΟΥΦΙΔΗΣ
Κόνιτσα

«μάτι ταυρόμορφο τοῦ Κηφισσοῦ», Βοϊδομάτι δηλαδή. Άπο κεī εἶναι καὶ τὰ ὄνόματα ὅπως Ταυρωπός.

Κατὰ τὴ σημασία τὸ Βοϊδομάτι θὰ μπορεῖ νὰ σημαίνει τὴν πηγή, ὅπου ποτίζονται καὶ ἐν συνεχείᾳ σταυλίζουν τὰ βόδια τὸ μεσημέρι.

Αὐτὰ γιὰ τὸ Βοϊδομάτι. Άλλ' ὅσο νὰ ποῦμε αὐτὰ φθάνουμε κι ὅλιας στὸν Ἀῶ, τὸ μεγάλο ποτάμι, ποὺ ξεκινάει ἀπὸ τὰ βουνὰ ἀνάμεσα στὰ Ζαγοροχώρια καὶ στὰ χωριὰ τῆς Κονίτσης, παίρνει μαζί του καὶ τὰ νερὰ τοῦ Βοϊδομάτη ἀπὸ δυτικὰ καὶ τοῦ Σαρανταπόρου ἀπὸ ἀνατολικὰ καὶ συνεχίζει τὸ δρόμο του πρὸς βορειοδυτικά, μέσα στὴν Ἀλβανία τὴ σημερινή, ὡς ψηλὰ στὸν κόλπο τῆς Αὔλωνος. Εἶναι τὸ μόνο ἔλληνικὸ ποτάμι, ποὺ ξενητεύεται καὶ χύνεται σὲ ξένη θάλασσα. Ισως γιὰ νὰ μᾶς θυμίζει ὅτι ὡς ἐκεῖ φθάνει ὁ ἔλληνισμός. Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα μάλιστα ἔφθανε ἀκόμα βορειότερα. Ως τὴν Ἀπολλωνία καὶ ὡς τὸ Δυρράχιον ἀπ' ὅπου ξεκινοῦσε ἡ Ἐγνατία ὁδὸς κι ἔπαιρνε «ἄνω ποταμῶν» τὴν κοιλάδα τοῦ Γενούσου ποταμοῦ, τοῦ Σκούμπη τοῦ σημερινοῦ, γιὰ νὰ φθάσει στὴ λίμνη τὴν Οχρίδα. Ο Στράβων, ποὺ περιγράφει τὴν διαδρομὴν αὐτῆς τῆς ἀρχαίας Ἐγνατίας ὁδοῦ, μᾶς λέει καθαρά, πὼς «δεξιὰ εἶναι τὰ ἔθνη τὰ ἡπειρωτικὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ ὅρη τὰ τῶν Ἰλλυριῶν». Λοιπὸν ὡς ἐκεῖ στὴν Ἀπολλωνία καὶ τὸ Δυρράχιο καὶ τὴν Οχρίδα ἔφθανε ὁ ἀρχαῖος ἔλληνισμός. Κι ἀν πᾶμε παλαιότερα θὰ βροῦμε νὰ μιλοῦν ἔλληνικὰ σ' αὐτοὺς τοὺς τόπους καὶ γύρω στὸ Μοναστήρι τῆς Σερβίας, ἀπὸ τὸ 2000 π.Χ. Τὸ ἔδειξε τελευταῖα ὁ "Αγγλος καθηγητὴς HAMMOND στὰ ὀγκώδη συγγράμματά του γιὰ τὴν "Ηπειρο καὶ τὴ Μακεδονία.

Άφοῦ περάσουμε τὰ δύο ποτάμια, τὰ δύο γεφύρια — ἀλήθευτα τὶ θαῦμα εἶναι τὸ παλαιὸ μονότοξο γιοφύρι τῆς Κόνιτσας — θὰ βρεθοῦμε σὲ μὰ Κόνιτσα πλημμυρισμένη στὸ πράσινο καὶ στὰ λουλούδια, λὲς καὶ κατεβαίνουν, μαζὶ μὲ τὰ νερά, ἀπὸ τὶς κουκουναριές, ποὺ χρωματίζουν τὶς πλαγιὲς τῆς Τύμφης

μαυροπράσινες.

Νερὰ λοιπὸν ο' ὅλους τοὺς κήπους μὲ τὰ ζαρζαβατικὰ καὶ τὰ λουλούδια. Τὰ σπίτια σπίγονται στὸ πράσινο καὶ οἱ δρόμοι στρωμένοι καλντερίμη ἢ πλακόστρωτοι δὲν ξεχωρίζουν, βουτυγμένοι στὸ πράσινο. Μονάχα ὁ κεντρικὸς δρόμος πῆς παλιᾶς Κόνιτσας καὶ ὁ καινούργιος ἀσφαλτοστρωμένος δρόμος μὲ τὸ πλάτος τους ξεχωρίζουν καὶ φιδοσέρνονται ἀπὸ τὴν Κάτω Κόνιτσα στὴν Ἀπάνω Κόνιτσα ὡς τὰ Πλατάνια μὲ τὶς ἀναμνήσεις κάποιας νεολαίας κάποιας ἐποχῆς, ὅταν οἱ νέοι γιὰ νὰ χορέψουν ἔπαιζαν οἱ ἕδιοι τὰ βιολιὰ καὶ τὶς κιθάρες καὶ τραγουδοῦσαν, πρὶν ἀναθέσουν αὐτὴ τὴ δουλειὰ στὰ τζούμι - μπόξ καὶ στὰ τρανζίστορ.

Πῆγε ὁ νοῦς στὴν προπολεμικὴ Κόνιτσα, ὅταν τὸ ἔθνος ἀσύνειδα ἐποίμαζε τὴ μεγάλη δόξα τοῦ 1940 - 41. Καί, τότε, τὰ τραγούδια ἔγιναν θούρια καὶ τὰ βιολιὰ ἔγιναν ὄπλα γιὰ τὴν ἄμυνα «τοῦ πατρώου ἐδάφους». Τὸ ἥρωϊκὸ «Τάγμα Κονίτσης» ἐκάλυψε μὲ τ' ἀραιὰ τουφέκια του ὅλο τὸ μῆκος τῶν συνόρων ἀπὸ τὴ χαράδρα τοῦ Ἀώου, κατὰ μῆκος τοῦ Σαρανταπόρου ὡς τὶς πηγὲς τοῦ Ἀλιάκμονος. Εἶναι ὁ Γράμμος ἐδῶ, πάνω ἀπὸ 2.000 μ. ὑψόμετρο, εἶναι ὁ Σμόλικας καὶ τὸ Πάπιγκο, πάνω ἀπὸ 2.500 μ. ὑψόμετρα. Τὸ ἥρωϊκὸ «Τάγμα τῆς Κονίτσης» μαζὶ μὲ τὰ δύο ἄλλα ἥρωϊκὰ Τάγματα τῆς Προκαλύψεως, τὸ Τάγμα Δελβινακίου καὶ τὸ Τάγμα Φιλιατῶν, ἐκάλυψαν τὸ μέτωπο ἀπὸ τὴν Κέρκυρα ὡς τὶς Πρέσπες σχεδὸν ὅλο τὸ μῆκος τῶν ἀλβανικῶν συνόρων μας. "Εφεραν εἰς πέρας τὴν ἀποστολή τους. Πολέμησαν παρὰ τὸν αἰφνιδιασμόν, συμπτύχθησαν μὲ ρυθμὸ ἐπιβραδύνσεως τοῦ ἔχθροῦ καὶ ἔδωσαν τὸν καιρὸν ἡ ὄργανωθεῖ ἡ ἄμυνά μας στὸ Καλπάκι καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἐπίθεση τοῦ Δαβάκη ἀπὸ τὴ Μακεδονία.

Άλλ' ἀς ξαναγυρίσουμε στοὺς εἰρηνικοὺς καιρούς μας κι ἀς χαροῦμε τὴν προκοπὴ αὐτῆς τῆς ἐπαρχιακῆς μας κωμοπόλεως μὲ τοὺς 3.000 περίπου κατοίκους της. Ζοῦν ἀπὸ τὸν κάμπο μὲ τὴν γεωργία, κυρίως ὅμως ζοῦν ἀπὸ τὸ

έμπόριο μὲ τὰ χωριὰ τῆς Ἐπαρχίας καὶ βέβαια ζοῦν καὶ μὲ τὴ φροντίδα, ποὺ ἐπιδαιμολεύει τὸ κράτος στοὺς ἀκριτικούς μας πληθυσμούς. Κοντὰ στὰ παλιὰ φημισμένα Σχολεῖα τῆς Κόνιτσας, κτίζονται τώρα σύγχρονα σχολικὰ κτίρια καὶ πνευματικὰ κέντρα. Οἱ στρατιωτικὲς καὶ πολιτικὲς ἀρχὲς δίνουν τὴν ὄψη διοικητικοῦ κέντρου. Ἀλλὰ ἡ ἀγορὰ ζεῖ κυρίως μὲ τὸ ἔμπόριο τῶν χωριῶν.

Κατεβαίνουν ἀπὸ τὰ χωριὰ οἱ πελάτες στὸν ἄνθρωπο τῆς ἐμπιστοσύνης τους ν' ἀκουμπήσουν εἴτε σύνταξη λέγεται εἴτε μισθὸς εἴτε ἔμβασμα ἀπὸ τὸ ἔξωτερικό. Θὰ κάμουν τὰ ψώνια τους καὶ θὰ γυρίσουν πάλι μὲ τὸ λεωφορεῖο πὰ κι ὅχι μουλαρόδρομο ὅπως ἄλλοτε στὰ χωριά τους, ἐφοδιασμένα πλέον μὲ ἡλεκτρικὸ ρεῦμα, μὲ ὑδραγωγεῖο (καὶ βέβαια μὲ ραδιόφωνα καὶ πηλεόραση κλπ.), ἀρκετὰ ἀγαθὰ γιὰ νὰ ἔχασφαλίσουν μιὰ καλὴ ζωὴ στὸ χωριό. Εἶναι χωριὰ διασκάλων καὶ ἀξιωματικῶν καὶ ξενητεμένων ἐμπόρων καὶ ἐπιχειρηματιῶν αὐτὰ τὰ χωριὰ τῆς Κόνιτσας, ἀλλὰ περίφημα κυρίως τὰ μαστοροχώρια. Βγῆκαν καὶ βγαίνουν ἀπ' αὐτὰ τὰ χωριὰ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς καλύτερους μαστόρους, ποὺ ἔχτιζαν καὶ χτίζουν ὅχι μονάχα στὴν Ἡπειρο, ἀλλὰ ὡς τὴν Πελοπόννησο καὶ τὴ Μακεδονία ὀλόκληρη. Μάστοροι λοιπὸν καὶ τεχνίτες. Ζωγράφοι π.χ. ποὺ ζωγράφισαν πολλὲς ἐκκλησίες σ' ὅλη τὴν Τουρκοκρατούμενη Ἑλλάδα.

“Ως τὸ 1940 ἡ Κόνιτσα εἶχε καὶ τὴν ἐφημερίδα της. Ἁταν ὁ «Ἀῶος» «Ἐφημερὶς Ἀγροτικὴ καὶ τῶν τοπικῶν συμφερόντων ἐν Κονίτσῃ». Ἰδρυτὴς - Ἰδιοκτήτης: Λάμπρος Κ. Λαμπρίδης. Δεκαμελὴς οἰκογένεια. Εγίναν δύο γιατροί, ἔνας γεωπόνος, καλοπαντρεύθηκαν κορίτσια, ἀντιμετωπίσθησαν μπόρες. Ο διευθυντὴς τοῦ «Ἀώου» δὲν ἦταν μόνον δημοσιογράφος, ἦταν καταστηματάρχης. Υφάσματα, τρόφιμα, χαρτικά, βιβλία, ποὺ τὰ ἔδεναν στὸ σπίτι

τὰ παιδιά. Ἁταν ἀκόμα μυλωνᾶς, μελισσοκόμιος κι ἀντιπρόσωπος τοῦ Μονοπαλίου καὶ τῆς Ἀγρ. Τράπεζας. Πολλὰ εἶναι;

“Οσο κι ἂν φαίνονται πολλά, δὲν ἦταν μόνο αὐτά. Ο Λάμπρος Λαμπρίδης ἦταν καὶ φαρμακοποιός, ώς ἔνα διαστήμα. Καὶ δικολάβος στὸ Εἵρηνοδικεῖο. Καὶ φωτογράφος. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἦταν ἄνθρωπος τῆς ἐμπιστοσύνης, γιατὶ ἦταν τίμιος.

“Ετοι μεγάλωσε μιὰ δεκαμελὴ οἰκογένεια στὴν Κόνιτσα. Καὶ ὅταν κάποιος τοῦ παρετήρησε γιατί νὰ κάμει τόσα παιδιά, ἔκεινος ἀπάντησε:

«Οταν ἔκαμα τὸ πρῶτο παιδί, εἶχα ἐν α τόπι πανὶ στὸ μαγαζί, ὅταν ἀπέκτησα τὸ δεύτερο πὰ ἔκαμα δύο. Καὶ ὅταν μοῦ ἦλθε τὸ τρίτο τὰ ἔκαμα τρία».

“Ἐν πῶ μεταξὺ ἀπὸ τὸ σπίτι δὲν ἔλειψε τίποτε. Γιατὶ δοσοὶ δουλεύουν πρέπει νὰ ἔχουν δτι ποὺς χρειάζεται.

Αὐτὸς εἶναι ὁ τύπος τοῦ νοικοκύρη στὰ ἀκριτικὰ χωριὰ τῆς Κόνιτσας, στὰ ἀκριτικὰ χωριὰ τῆς Ἡπείρου. Καὶ εἶναι εὔχαριστημένοι ἀπὸ τὴ ζωὴ τους γενικά.

“Ενα μονάχα ἔχουν παράπονο. Καὶ τὸ λένε: «Γιατί νὰ μᾶς θυμοῦνται οἱ Ἑλληνες μονάχα ὅταν κινδυνεύει ἡ πατρίδα καὶ γίνεται συναγερμὸς γιὰ νὰ ὑπερασπίσουμε τὰ σύνορα. Γιατὶ δὲν ἔρχονται τώρα νὰ ἴδοῦν πόσο ὅμορφος εἶναι αὐτὸς ὁ τόπος στὸν καιρὸ τῆς εἰρήνης. Ας ξοδεύουν τὸ πολὺ χρῆμα τους στὸν τόπο τους, στὴν Ἀθήνα, στὸ ἔξωτερικό. Εμεῖς δὲν θέλουμε πολλά. Μιὰ φορὰ στὴ ζωὴ τους νά ρθουν νὰ μᾶς δοῦν πῶς ζοῦμε. Νά ρθοῦν ν' ἀφήσουν καμιαὶ δραχμὴ καὶ στὰ δικά μας μαγαζιά».

‘Αληθινὰ δὲν ξέρω νὰ πάνει καλύτερο τόπο τὸ χρῆμα ἀπὸ τὸ νὰ ξοδεύεται ἀνάμεσα στοὺς ἀκρίτες.

("Έγγραφα και ντοκουμέντα)

ΣΟΥΛΤΑΝΙΚΟ ΦΕΡΜΑΝΙ 1794

Από τις στήλες του ἔγκριτου περιοδικού — ἐπιθεωρήσεως «Ἡπειρωτικὴ Ἐστία» εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἀπὸ τὸ 1970 μέχρι τὸ 1978, μιὰ σειρὰ ἀπὸ παλαιὰ ἔγγραφα και ἴστορικὲς ἐνθυμήσεις τῆς συλλογῆς μας ποὺ ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ 1716 και φθάνουν μέχρι τὸ τελευταῖο πέταρτο τοῦ περασμένου (19ου) αἰώνος. Ἡδη μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐπανεκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἐπαρχίας μας «ΚΟΝΙΤΣΑ» φιλοδοξοῦμε γὰρ ἀρχίσωμε και θεοῦ θέλοντος γὰρ ἀποπερατώσουμε τὴ δημοσίευση μιᾶς γέας σειρᾶς ἔγγραφων τὰ ὅποια εὑρισκόμενα ισὲ ἔνα δύο ἀντίγραφα (ἢ ἔνα πρωτότυπο) κινδυγεύουν γὰρ χαθοῦν και γὰρ ἀφαγούσσουν ισὲ περίπτωση ἀτυχήματος ἢ ἀγωτέ-

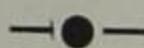
ρας βίας, ὅπως χάθηκαν τόσα και τόσα ἄλλα, λόγω πυρκαϊᾶς, πολεμικῶν γεγονότων, καταστροφῶν κλπ. Δημοσιεύμενα ὅμως θὰ διαιωνιστοῦν και θὰ χρησιμέψουν κάποτε εἰς τὸν μέλλοντα νὰ συντάξῃ τὴν ἴστορία τῆς Κόνιτσας και Ἐπαρχίας τῆς, καθὼς και τῆς ὅλης Ἡπείρου γενικότερα, ἐπίσης δὲ και σὲ διάφορους ἄλλους μελετητές. Και ἀρχίζομε μὲ τέσσερα ἔγγραφα ποὺ προέρχονται και ἀναφέρονται στὸ χωρὶὸν Ἀμάραντος (πρώην "Ιζβορος").

Τύπος αὐτοκρατορικοῦ μονογράμματος.

Ιεροδίκη τῆς Ὑποδιοικήσεως Κονίτσης,

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΚΩΝΙΤΣΑΣ

ΞΕΝΗΤΕΙΑ

Μιὰ λυγερὴ τραγούδαγε
σὲ κρουσταλλένιο Πύργο
τῆς πῆρ' ὁ ἀγέρας τὴν φωνὴν
και ὅτδι γιαλὸν τὴν πάει
κι' δσα καράβια ν' ἄκουσαν
ὅλα λιμνιώντας πᾶνε
και μιὰ φρεγάδα ἐγγλέζικη
δὲν θέλει νάριμενήσει.
Τὰ παλληκάρια τ' ἡ φώνας ε
τὰ παλληκάρια τ' ἡ κράζει
Σταθῆτε παλληκάρια μου
καλοί μου γκεμιτζῆδες!
νάκουσετε μιὰ λυγερὴ
ποὺ τραγουδάει και λέγει:

Ἀνάθεμά σε ξενητειά,
μὲ τὰ κιαλὰ ν' ὄπωχεις
ἀνάθεμά σε σὺ Βλαχιὰ
Γιάσι και Βουκουρέσπι
ποὺ ξενητεύεις τὰ παιδιὰ
κι ἀρνιοῦνται τὶς μαννάδες
χωρίζ' ἡ μάννα τὸ παιδὶ¹
και τὸ παιδὶ τὴ μάννα
χωρίζεται τὸ ἀντρόγυνο
τὸ πολυαγαπημένο.

.....
Συλλογὴ ΟΡ. ΜΑΝΘΟΥΛΗ

1. ναυτικοί.

ὑπογραμμὲ τῶν Ἱεροδικῶν καὶ μύστα τοῦ ἱεροῦ νόμου, αὐξηθείει ἡ παιδεία σου. "Αμα ώς φθάσῃ τὸ παρόν, ἔστω γνωστὸν ὅτι ἐν τῇ αἰτήσει τὴν ὁποίαν εἰς Κωνσταντιγούπολιν ὑπέδιαλλον οἱ κάτοικοι καὶ ὑποτελεῖς (ραγιάδες) τοῦ χωρίου" Ἰζ 6 ο ρ ο ε, ὅπερ εἶναι ἔκ τῶν χωρίων τοῦ εἰς τὸν Δῆμον Κονίστης τῆς Διοικήσεως Ἰωαννίνων ὑπαγομένου τυμαρίου, ἐξέθηκαν, ὅτι ἐνῷ ἔξουσιάζουσι τὴν θερινὴν δοσκήν (γιαγιλανά: ἐ) ἥτις οὖσα κατακεχωρισμένη ὑπὸ τὰ διγόμυχα Καμενίκ Καρβογίτσα καὶ Σολγούρα τυγχάνει ἔκ τῶν ἐξαρτημάτων τοῦ εἰς τὸν Δῆμον ὡσαύτως Κονίστης ὑπαγομένου ἀφιερώματος Γιακούπι δέη καὶ Σινάν δέη, κατὰ δὲ τὴν ἐποχὴν ἐκάστου ἔτους ἐξερχόμενοι καὶ διασπειρόμενοι μετὰ τῶν προβάτων καὶ ἄλλων ζώων των γέμονται τοῦ χόρτου καὶ τοῦ ὕδατος αὐτῆς, καὶ καταβάλλουσιν ἀγαλόγως τῆς οἰκονομικῆς παταστάσεως των τὸ ἀπαιτούμενον τέλος εἰς τὸν ἐπίτροπον τοῦ ἀφιερώματος ὅστις τυγχάνει κύριος τῆς γῆς, καὶ ὅτι, ἐνῷ συγεπώς ἔδει γὰ μὴ ἐνοχλῶνται καὶ παρειμποδίζονται παρ' οὐδεινός, παρουσιασθέντες οἱ κάτοικοι τῶν πέριξ χωρίων ἐπειμβαίνουσιν αὐθαιρέτως εἰς τὰς θερινὰς ταύτας δοσκὰς παρὰ τὸ κτηματολόγιον τὸν νόμον καὶ τὰ κρατοῦντα ἐρχόμενοι καὶ διασπειρόμενοι μετὰ τῶν ζώων των γίνονται ὑπαίτιοι μεγάλης στενοχωρίας, καὶ ἐξαιτήσαντο (οἱ κάτοικοι Ἰσθόρου) ὅπως ἐκδοθῆ ὑψηλὴ διαταγὴ μου ὅπως παύῃ ἡ παράνομος καὶ παρὰ τὰ ἀγέναθεν κρατοῦντα γενομένη ἐπέιμβασις καὶ αὐθαιρεσία τῶν κατοίκων τῶν εἰρημένων χωρίων, καὶ ἔξουσιάζωσι καὶ κατέχωσιν οὗτοι κατὰ τὰ κρατοῦντα τὰς ρηθείσας θερινὰς δοσκάς. Ἐπειδὴ προσφυγῆς γενομένης εἰς τὸ ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ κτηματολογίῳ μου φυλαττόμενον αὐτοκρατικὸν καθημερινὸν βιβλίον, εἰς τὸ συγοπτικὸν καὶ ἐκτεταμένον καὶ εἰς τὸ βακούφικον βιβλίον, προέκυψεν ὅτι τὸ εἰς τὸν Δῆμον Κονίστης ὑπαγόμενον χωρίου "Ιζθόρος μετὰ ἐννεγήκοντα δικτὸν ὑποτελῶν (ραγιάδων) ἐν μὲν τῷ ἐκτεταμένῳ βιβλίῳ τυγχάνει ἐγγεγραμμένον μὲν γραφὴν δώδεκα χιλιάδων ἐν δλῳ δισπρων μετὰ τῶν εἰσοδημάτων, φόρου ἐφήβων, σίτου ἀγαμίκτου καὶ τῶν λοιπῶν, ἐν δὲ τῷ περιληπτικῷ βιβλίῳ ἀναφέρεσσι ὅτι ἀποχωρισθέντων δικτῷ χιλιάδων διακοσίων γροσίων καὶ ἀ-

θρουσθέντων μετὰ τῶν λοιπῶν εἰς μίαν συγκεφαλαίωσιν δικτῷ χιλιάδων ἐννεακοσίων ἐγγέα δισπρων, ἐκ ταύτης ἐξ μὲν χιλιάδας δισπρων φέρεται τὸ τιμάριον τοῦ Ἰσλιάμ υἱοῦ Ρετζέπ, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐπ' διγόμυχα τῶν συνεταίρων του. Ἐν δὲ τῷ βιβλίῳ τῶν ἀφιερωμάτων ἀναγράφεται μὲν κονδύλιον μετὰ τῶν λοιπῶν ὅτι κάτωθι τοῦ μέρους, ὅπερ φέρεται ως βακούφικα κτήματα τοῦ Γιακούπι Βέη καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Σινάν Βέη ὑπάρχει ἀμπελος πλησίον τοῦ χωρίου Κολώνια λεσκοδίκη καὶ κάτωθι ἡ θερινὴ δοσκή Καμενίκ Καρβογίτσα καὶ ἔοῦλο γιοῦρα τὰ δρια τῆς ὁποίας ἀπὸ τοῦ Μαρονίτες καὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὰ κάτω εἰς τὸν ἀγρὸν Τζαμπήχ (;) εἰς τὴν πηγὴν Μπαλίνα (;) ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς, ἐξέρχονται κατ' εὐθεῖαν μεταξὺ τῆς κλειστερίας, ἐκεῖθεν εἰς τὴν μελισσόπετραν, ἐκεῖθεν κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὰ δυνατά ἐξέρχονται πάλιν εἰς τὸν ρύακα Σούτση γιοῦρα, ἐκεῖθεν ἐκ τοῦ χωρίου Σωτήρα καὶ ἐκ τῆς κλειστερίας (δυσανάγγωστον) ἐξέρχονται εἰς τὸν ρύακα Κορινάτη (;) ἐκεῖθεν κατ' εὐθεῖαν ἐξέρχονται πάλιν εἰς τὸν ρύακα Μαρούντσα.

Ἐπειδὴ ἐρωτηθὲν τὸ αὐτοκρατορικόν μου διβάνιον περὶ τοῦ νόμου ἔγραψεν ὅτι, ἐὰν πράγματι, ἐνῷ οἱ κάτοικοι τοῦ εἰρημένου χωρίου τὴν ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ κτηματολογίῳ κατακεχωρισμένην ἀρχαίαν θερινὴν (ταύτην) δοσκήν, κατὰ τὴν ἐποχὴν (ισινέχειαν) ἐπτὰ ἡ δικτῷ ἐτῶν, οὕτε ἐξῆλθον καὶ διεσκορπίσθησαν μετὰ τῶν προβάτων καὶ λοιπῶν ζώων των (πρὸς νομήν της), οὕτε κατέβαλον κατὰ τὴν οἰκονομικήν των κατάστασιν εἰς τὸν κάτοχον τῆς γῆς τὸ ἀπαιτούμενον τέλος, ἐὰν ὅπερ οὕτω κατέστη διαθέσιμος διὰ ταπίου οἱ ἐπειμβαίνοντες κάτοικοι τοῦ χωρίου δὲν ἔλαθον αὐτὴν παρὰ τοῦ κυρίου τῆς γῆς, καὶ ἐὰν ἐνῷ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκάστου ἔτους ἐξερχόμενοι καὶ διασκορπιζόμενοι μετὰ τῶν προβάτων καὶ λοιπῶν ζώων των ἐνέμοντο τοῦ χόρτου καὶ τοῦ ὕδατος της καὶ κατέβαλον ἀγαλόγως τῆς οἰκονομικῆς τῶν καταστάσεως τὸ ἀπαιτούμενον τέλος εἰς τὸν κυρίους τῆς γῆς, ἐπειμβαίνωσιν αὐθαιρέτως καὶ παρὰ τὸν νόμον, εἴθισται συμφώνως πρὸς τὸν νόμον γὰ γράφηται ὑψηλὴ μου διαταγὴ περὶ παύσεως τῆς ἐπειμβάσεως, ἐξεδόθη διαταγὴ μου περὶ τῆς συμ-

φώνως πρὸς τὸ κτηματολόγιον καὶ τὸν γόμον ἐνεργείας. Διέπαξα ὅθεν ὅπως, ἀμα φθάσῃ ἡ ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθεῖσα διαταγὴ μου ἐπιμεληθῆτε καθ' ὀλοκληρίαν τῆς εἰρημένης ὑποθέσεως συμμορφούμενοι μὲ τὴν εἰρημένην διαταγὴν μου, καὶ ἐν ᾧ περιπτώσει ἀντιληφθῆτε ὅτι εἶναι γεγονός ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Ἰζβόρου ἐν ὦ ἦσαν ἔξουσιασται τῆς εἰρημένης παλαιᾶς βοσκῆς, ἀπὸ ὀκτὼ ἑτῶν δὲν ἔξηλθον κατὰ τὴν (πρέπουσαν) ἐποχὴν μετὰ τῶν προβάτων καὶ ἄλλων ζώων των, καὶ ὅτι δὲν κατέβαλον εἰς τὸν κύριον τῆς γῆς τὸ ἀπαιτούμενον τέλος, καὶ ὅτι γενομένην οὕτω διαθέσιμον διὰ ταπίου οἱ ἐπειμβαίνοντες κάτοικοι τῶν πέριξ χωρίων δὲν ἔδυνήθησαν (ἐν τούτοις) νὰ λάδουσι ταύτην παρὰ τοῦ κυρίου τῆς γῆς· (ἢ ἀντιληφθῆτε) ὅτι πράγματι, ἐν ὦ κατ' ἕτος ἔξηρχοντο (οἱ Ἰζβορῖται) καὶ διεσκορπίζοντο κατὰ τὴν (κατάλληλον) ἐποχὴν μετὰ τῶν προβάτων καὶ λοιπῶν ζώων των καὶ ὠφελοῦντο ἐκ τοῦ χόρτου καὶ τοῦ ὕδατος καταβάλλοντες τὸ ἀπαιτούμενον τέλος, οἱ δὲ κάτοικοι τῶν πέριξ χωρίων αὐθαιρέτως παραγόμως καὶ παρὰ τὰ ἀρχαιόθεν κρατοῦντα ἐπειμβαίνουσιν· ἐμποδίσατε τούτους, συμμορφωθῆτε πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς διαταγῆς μου, οὕτω γνώριζε καὶ ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ ἱερόν μου σύμβολον.

Ἐγράφη περὶ τὰ τέλη τοῦ Ρεμπτὶ - οὐλ - αχὴρ 1219

Ἐν Κωνσταντινουπόλει (1794 μ.Χ.)

Ἄριθ. 3597.

Βεβαιοῦται μετ' ἀντιπαραβολὴν ὅτι τὸ ἀνωτέρω εἶναι ἀκριβῆς μετάφρασις τοῦ προσηρτημένου Τουρκικοῦ ἔγγραφου φέροντος σημείωσιν μετ' ἀριθμοῦ καὶ χρονολογίας τῆς γενομένης μεταφράσεως σὺν τῇ σφραγίδι τοῦ γραφείου.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 4 Αὐγούστου 1915
ὁ βοηθός

Τ.Σ. ὑπογραφὴ δυσανάγνωστος (Δ. Κασούμβρας;).

Ο Ἐρμηγεὺς τοῦ Πρωτοδικείου Ἰωαννίνων καὶ ἀγτ' αὐτοῦ ὁ βοηθός Τ.Σ. (ὑπογραφὴ δυσανάγνωστος) Π. Α. Συνέρης;

«Σφραγὶς σπρογγυλὴ» ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

ΧΗΤΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΘΡΑΜΑΤΑ

Τὸ πρῶτο φύλλο τῆς ἐπανέκδοσής μας συμπίπτει μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ 1980, καὶ τὴν ἀρχὴ τῆς τελευταίας 20ετίας τοῦ αἰώνα μας. Καὶ ὅπως οἱ ἀνθρωποι στέκονται πάντα στὰ σκαλιὰ τῶν χρονολογιῶν γιὰ νὰ ἀναμνηστοῦν τὸ παρελθόν καὶ νὰ συλλογιστοῦν τὸ μέλλον, θλέπουμε ὅτι ἡ 20ετία αὐτὴ θ' ἀλλάξει τὴν ὅψη τῆς ἐπαρχίας μας. Ἡ ἐνεργειακὴ κρίση, ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος καὶ τὸ ἄγχος τῶν μεγαλουπόλεων, θὰ μᾶς στρέψουν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ ὑπαιθρο. Σ' αὐτὴν ποὺ μὲ ὄμαδικὴ φυγὴ ἐγκαταλείφτηκε τὴν 35ετία ποὺ πέρασε. "Οχι δέδαια, γιὰ νὰ ξαναπιάσουμε τὴ γκλίτσα τῶν παπούδων μας. Ἀλλὰ γιὰ νὰ δημιουργήσουμε σὲ καινούργιες συνθῆκες μὲ καινούργιες μεθόδους.

— Η δική μας ἐπαρχία ἔχει τὶς δυνατότητες μὲ τὴν ἀξιοποίηση τῶν λουτρῶν μας Καβασίλων καὶ Ἀμαράντου, μὲ ὑδρογλεωτρικὰ ἔργα ποὺ μποροῦν νὰ γίνουν στὸν Ἀῶ, στὸ Βοιδομάτη καὶ τὸ Σαραντάπορο, μὲ ἔνα - δυὸς ἔργοστάσια ποὺ μποροῦν νὰ ιδρυθοῦν καὶ μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας κλπ., νὰ δώσει ἔργασία, ζωὴ καὶ κίνηση καὶ πολυστικὴ ἀνάπτυξη. "Εποι θὰ συγκρατήσει τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ζοῦν σήμερα στὸν πόπο μας καὶ θὰ ὁδηγήσει, ἔνα τούλαχιστο μέρος τῶν ἀποδήμων, σὲ ἀντίστροφη πορεία πρὸς τὰ χωριά μας.

— Χαιρετίζουμε λουπὸν τὸ 1980 μὲ αὐτὲς τὶς ἐλπιδοφόρες προοπτικές.

Η ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΓΙΑΣ (ΖΕΡΜΑΣ)

"Οπως εἶναι γνωστὸ η παλιὰ θέση τῆς Πλαγιᾶς παθαίνει κατολισθήσεις καὶ οἱ κάτοικοι είχαν ἀπὸ χρόνια διαταχτεῖ νὰ ἐγκαταλείψουν τὰ σπίτια τους, γιὰ τὸν

κίδυνο τῶν καταρρεύσεων.

Ἡ νέα θέση που διαλέχτηκε γιὰ τὸ χωριό, ατὰ ὅρια τῆς κοινοτικῆς ἐκτασης, εἶναι κατάλληλη καὶ ἀσφαλής καὶ ἀπὸ τὸ περσινὸ καλοκαίρι ἄρχισε ἡ ἀνοικοδόμηση. Τὰ μέλη τοῦ διοικι τικοῦ συμβουλίου τοῦ ἔξωραϊστικοῦ συλλόγου «Ἡ Ζέρμα», που ἐδρεύει στὴν Ἀθήνα ἀνέβηκαν στὸ χωριό καὶ ἀνάπτυξαν ὅλη τοὺς τὴν πρωτοβουλία καὶ δραστηριότητα γιὰ τὸ στήσιμο τοῦ νέου χωριοῦ.

Ἄλλα, ὅπως μᾶς γράφει ὁ πρόεδρος τοῦ συλλόγου κ. Βασίλης Μήτσης, τὸ ἔργο καθυστερεῖ, γιατὶ τὰ δάνεια τῶν 250 - 300 χιλιάδων δραχμῶν που χορηγοῦνται γιὰ τὸ χτίσιμο τοῦ κάθε σπιτιοῦ, εἶναι ἀνεπαρκῆ γιὰ τὶς σημερινὲς τιμὲς τῶν οἰκοδομικῶν ὑλικῶν. Καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ δὲν χορηγήθηκαν ἀκόμα στοὺς περισσότερους κατοίκους οὔτε καὶ αὐτὰ τὰ χαμηλὰ δάνεια.

Ο κ. Μήτσης ζητᾷ νὰ ἀνεθεῖ τὸ ὕψος τῶν δανείων τουλάχιστο στὶς 500 χιλιάδες δραχμές, νὰ ἐπεκταθεῖ ἡ χορήγηση καὶ σ' αὐτοὺς που δὲν δόθηκαν ἀκόμα, καὶ νὰ ἐγκριθοῦν πιστώσεις γιὰ τὰ ἀπαραίτητα κοινοτικὰ ἔργα (δρόμοι, ὕδρευση, σχολεῖο κλπ.).

Τὸ αἰτημα εἶναι δικαιότατο καὶ τὸ ἀρμόδιο Ὅπουργεῖο Κοινων. Ὅπηρεσιῶν, καθὼς καὶ ὁ κ. Νομάρχης Ιωαννίνων πρέπει νὰ τὸ ίκανοποιήσουν τὸ συνιτομώτερο. Ἡ Ζέρμα ήταν ἐνα κωντανὸ χωριὸ τῆς ἐπαρχίας μας καὶ πρέπει οἱ δραστήριοι Ζερματινοί, που τώρα εἶναι σκορπισμένοι, νὰ συγκεντρωθοῦν στὸ νέο χωριό.

σχετικὴ ἔργασία τοῦ συμπατριώτη μας Γεν. Ἀρχιάτρου ἐ.α. κ. Νικ. Γιάκκα.

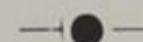
Γιὰ τὴν ὥρα σημειώνουμε μὲ ἴκανοποίηση τὴν πληροφορία που μᾶς ἔδωσε ὁ Δήμαρχος κ. Σπ. Γκότζος, ὅτι τὸ Ὅπουργεῖο Συγκτονισμοῦ διέθεσε 15 ἑκατομ. δρχ. γιὰ τὶς κτιριακὲς ἐγκαταστάσεις, ὅτι ἡ μελέτη εἶναι ἐποιημένη καὶ ισύγτομα τὸ ἔργο θὰ δημοπρατηθεῖ. Ἐπίσης ἀναμένονται πιστώσεις γιὰ τὴν ἀποπεράτωση τοῦ δρόμου πρὸς τὰ λουτρὰ Καβασίλων καὶ γίγονται ἀνάλογες ἐγέργειες καὶ γιὰ τὰ λουτρὰ Ἀμαράντου.

ΥΔΡΕΥΣΗ — ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τὸ Νομαρχιακὸ Ταμεῖο διέθεσε 150 χιλ. δραχμὲς γιὰ τὸ ίδραγωγεῖο Καβασίλων καὶ ἐπίσης ἀλλες 80 χιλ. γιὰ ποτίστρα ζώων. Ἡταν καιρός. Τὰ Καβάσιλα ἀξίζουν περισσότερη προσοχή, τώρα μάλιστα ποὺ πολὺς κόσμος θὰ περιγάσει ἀπὸ τὸ χωριό γιὰ τὰ λουτρά.

Ἀπὸ τὴν κεντρικὴ ὑπηρεσία τοῦ Ὅργανου Τηλεπικοινωνιῶν πληροφορούμαστε ὅτι εἶναι προγραμματισμένη ἀπὸ τὸν περασμένο χρόνο ἡ σύνδεση καὶ ἡ τοποθέτηση στὴν Ἡλιόρραχη εἴκοσι (20) τηλεφώνων. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἡλιόρραχης περιμένουν τὰ τηλέφωνα, ὅπως περιμένουν καὶ τὰ ὑπόλοιπα χωριὰ τῆς Ἐπαρχίας μας, ὅσα ἐξυπηρετοῦνται ἀκόμα μὲ τὸ μοναδικὸ τηλέφωνο τοῦ χωριοῦ. Τὸ τηλέφωνο ἔγινε πλέον καὶ στὴ Ζωὴ τῆς ἐπαρχίας ἀμεση ἀνάγκη.

Τὸ γνωρίζουν οἱ ἀριθμόδιοι.

Οἱ Ζαγορίσιοι κινοῦνται δραστήρια καὶ πρωτοποριακὰ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς γειτονικῆς μας ἐπαρχίας.

Ἴδρυσαν κέντρο ἐρευνῶν μὲ ἔδρα τοὺς Κήπους Ζαγορίου καὶ σκοπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐρευνα, γιὰ τὴν ἐκμετάλλευση τοῦ ὑπόγειου πλούτου, τὴν ἀξιοποίηση τῶν ἀγρῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν ἐκτάσεων, τὴ δημιουργία βιοτεχνιῶν καὶ βιομηχανιῶν. Ἐπίσης τὴ διάσωση καὶ συγκέντρωση ἀρχαιολογικῶν θηραυρῶν, τὴν ἰδρυ-

ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ ΚΑΙ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ

Ἡ ἀξιοποίηση τῶν Ιαματικῶν μας πηγῶν, που εἶναι ἐνα κεφάλαιο γιὰ τὴν ἐπαρχία μας, δὲν προχωρεῖ, δυστυχῶς, μὲ τοὺς ἐπιβαλλόμενους ρυθμούς. Ἀργεῖ. Καθυστερεῖ. Καὶ ἔχουμε στὰ χέρια μας μιὰ ἐπιστημονικὴ ἐκθεση μὲ θαυμάσιες προτάσεις γιὰτὰ λουτρὰ Καβασίλων τοῦ Καθηγητῆ τοῦ Παλιτεχνείου κ. Καραγκούνη, που θὰ τὴ φέρουμε στὶς στῆλες μας σὲ ἐπόμενα τεύχη. Ἐπίσης θὰ δημοσιεύσουμε καὶ

τη μουσείου, διδλιοθήκη αλπ., αλπ.

Είναι μια ώραία προσπάθεια για τὴν ὁποία χαιρόμαστε.

—●—

Ἐπιτέλους τώρα ποὺ μᾶς ἔπληξε ἡ ἐνεργειακὴ ικρίση θυμηθήκαμε καὶ τὸν Ἀῶνα καὶ τὸν ἐπιστρατεύουμε νὰ μᾶς δῶσει τὴ δύναμη τῶν νερῶν του.

Οπως πληροφορούμαστε, μέσα στὰ νέα ἔργα τῆς Δ.Ε.Η. γιὰ πὴν ἀξιοποίηση τοῦ ὑδραυλικοῦ δυναμικοῦ τῶν ποταμῶν τῆς χώρας, περιλαμβάνεται καὶ ὁ ὑδροηλεκτρικὸς σταθμὸς Ἀώνος, ποὺ θὰ λειτουργήσει τὸ 1985 μὲ δυὸ μονάδες συνολικῆς ἴσχύος 210 MW.

Δὲ θὰ μποροῦσε νὰ γίνει κι' ἄλλοιῶς. Πρέπει κάποτε νὰ χαλαρώσουμε τὰ δεσμὰ τῆς ἐξάρτησης ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ νὰ ἀναζητήσουμε στὸν τόπο μας τὶς πηγὲς τῆς ἐπιβίωσῆς μας. Καὶ πιστεύουμε, γιὰ τὸ λόγο αὐτό, ὅτι σύντομα θὰ καλέσουμε σὲ βοήθεια καὶ τὰ ἄλλα ποτάμια μας, τὸ Σαραντάπορο καὶ τὸ Βοϊδομάτη.

—●—

Τὸ μεγαλοχώρι τοῦ Σαραντάπορου, μαρ' ὅλη τὴν ἀραιωση τοῦ πληθυσμοῦ του, εἶναι ἔνα χωριὸ ποὺ τὸ κρατεῖ ζωντανὸ ἡ ἀγάπη τῶν Πυρσογιαννιτῶν. Τὴν χαρήκαμε τὴν Πυρσόγιαννη τὸ καλοκαίρι μὲ τὶς γιορτὲς ποὺ δργάνωσε τὸ 15 Αὔγουστο, τὴν λαογραφικὴ ἔκθεση, τὸ θέατρο καὶ τὸ Τρικούθερπο γλέντι, σὰν τοῦ Παλαιοῦ Καιροῦ ἀπὸ τοὺς Πυρσογιαννίτες ποὺ κατέφτασαν ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

Τώρα πηροφορούμαστε ὅτι πῆγε στὴν Πυρσόγιαννη συνεργεῖο τῆς Γερμανικῆς Τηλεόρασης καὶ Κινηματογράφησε ἀπόψεις τοῦ χωριοῦ, ἀξιόλογα κτίρια, λιθανάγλυφα, φωτογραφικὸ ὑλικὸ καὶ πῆρε συνεντεύξεις κατοίκων. Τὸ ντοκυμανταὶρ θὰ προβληθεῖ στὴ Γερμανία.

Οἱ ζωντανοὶ νέοι Πυρσογιαννίτες ποὺ ἐκδίδουν καὶ τὸ θαυμάσιο περιοδικὸ «Ἀρμολόϊ» καὶ πρωτοστατοῦν σὲ ἐκδηλώσεις πολιτισμοῦ, στέκουν ύψηλὸ παράδειγμα γιὰ τὰ ἄλλα μας χωριά.

Νέα ἀπ' τὴν πατρίδα

Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ. Η μικρὴ ἀκριτικὴ μας πόλη κατὰ τὴν τελευταία δεκαετία καὶ ἵδιως ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἔπαψε νὰ ἐκδίδεται πὸ περιοδικὸ «ΚΟΝΙΤΣΑ», σημείωσε ἀρκετὴ πρόοδο ἀπὸ ἀπόψεως ἐμφανίσεως καὶ κατασκευῆς ἔργων.

Ἐγιναν πολλὲς νέες κατοικίες στὸν καινούργιο συνοικισμὸ «Γραβίτσια» καθὼς καὶ δρόμοι καὶ ἔφτασε ἐκεῖ τὸ νερὸ καὶ τὸ φῶς. Ἐκεῖ ποὺ ἐπικρατοῦσε ἄλλοτε ἐρημιὰ καὶ ξηραΐλα Өλέπτει κανεὶς τώρα ὅμορφα σπιτάκια περιτριγυρισμένα ἀπὸ κήπους καὶ περγουλιές καὶ παιδιὰ νὰ παίζουν στὶς αὐλὲς καὶ στοὺς δρόμους.

Στὴν κορυφὴ τοῦ νέου συνοικισμοῦ Өρίσκεται καὶ ἡ νεόκτιστη καὶ συγχρονισμένη Μαθητικὴ. Ἐστία τῆς Κόνιτσας, ἡ δόπια ἀποπερατώθηκε πρὸ τετραετίας περίπου καὶ στεγάζει τετρακόσια ἀγόρια καὶ κορίτσια.

Στὸν κάμπο τῆς Κόνιτσας ἄρχισαν καὶ προχωροῦν τὰ ἔργα τοῦ ἀναδασμοῦ μὲ τὰ δόπια θὰ ἀξιοποιηθεῖ καὶ θὰ γίνει πιὸ ἀποδοτικός. Εύρισκεται ἐπίσης ύπὸ κατασκευὴν τὸ Στάδιο τῆς Κόνιτσας. Τὸ πρόβλημα τῆς ὑδρεύσεως λύθηκε. Ἡ Κόνιτσα θὰ ἔχει ἀφθονο πόσιμο νερὸ ποὺ μεταφέρθηκε μὲ σωλῆνες ἀπὸ τὴν Πηγὴ «Δέση» τῆς περιοχῆς τῆς Μονῆς Στομίου· τὸ ἔργο ἔχει σχεδὸν τελειώσει.

Ἡ Κεντρικὴ Πλατεῖα τελειοποιήθηκε καὶ ἐξωραΐστηκε καὶ τώρα ἄρχισε καὶ προχω-

—●—

Πέθανε στὶς ἀρχὲς Ἰανουαρίου, σὲ μεγάλη πὰ ἡλικία, ὁ Φίλιππος Δραγούλης, ποὺ τὸ ὄνομά του εἶναι γνωστὸ καὶ συνδέεται μὲ τὴν Κόνιτσα. Γιατὶ ἦταν πρόεδρος στὴ Διοίκηση τῆς Ἀναγνωστοπούλειου Σχολῆς, σὰν ἐκπρόσωπος στὴν Ἑλλάδα τοῦ Κληροδοτήματος Μιχαὴλ Ἀναγνωστοπούλου. Ὁ θάνατός του μᾶς θυμίζει τὴν Οἰκογένεια τῶν Δραγούληδων ποὺ κατάγονταν ἀπὸ τὴν Καστοριὰ καὶ ἐμφανίστηκε στὴν πολιτικὴ ζωὴ μὲ τὸ Φίλιππο Δραγούλη ποὺ πολλὲς φορὲς ἔγινε 'Υπουργός, μὲ τὸν πατέρα του Στέφανο Δριαγούλη, πρωθυπουργὸ τοῦ 1910, τὸν ἀδελφό του "Ιωνα ποὺ δολοφονήθηκε τὸ 1920 στὴν περίοδο τοῦ τότε δικαιοσμοῦ καὶ τὴν ἀδελφή του Ναταλία, γυναίκα τοῦ Μακεδονομάχου Παύλου Μελᾶ.

ρεῖ ή άνέγερση τοῦ νέου Δημαρχείου πού θὰ είναι στολίδι τῆς Κόνιτσας. Στολίδι της ἐπίσης καὶ δὲ πρὸ τριετίας περίπου ἀποπερατωθεὶς μεγαλοπρεπής 'Ι. Ναὸς τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ποὺ ἀνηγέρθη μὲ τὴν πρωτοβουλία καὶ μέριμνα τοῦ Σεβασμιώτατου Μητροπολίτη μας κ. Σεβαστιανοῦ. Οὗτος ἀνήγειρε καὶ Οἰκοτροφεῖο Θηλέων στὸ οἰκόπεδο ποὺ ἔδωρησε ὁ κ. Χαράλ. Βαρδάκης.

Πολλοί — ὅλοι σχεδόν — οἱ δρόμοι τῆς Κόνιτσας ἐπιστρώθηκαν μὲ τσιμέντο, στὰ Πλατάνια κατασκευάζεται τουριστικὸ Περίπτερο. "Άλλο μικρὸ Τουριστικὸ Κέντρο ἔγινε στὴν ἀνορὰ στὴ θέση ὅπου ἦταν πρῶτα τὸ 'Ηρώ.

Η Ἀρχαιολογικὴ 'Υπηρεσία ἀνακαίνισε τὴ στέγη τοῦ ιστορικοῦ ἀρχοντικοῦ τοῦ Χουσεΐν Σιατίν μπέη Σίσκου καὶ περιέφραξε καὶ τὸ γῶρο τοῦ Τζαμιοῦ τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν τοῦ μεγαλοπρεποῦς στὴν Κάτω Κόνιτσα. Οὐτοῦ Εξωραϊστικὸς Σύλλογος Κονίτσης ἔφτιασε τὴν ώραία παραδοσιακὴ βρύση στὸν Ἀγιάνη καὶ ἀνήγειρε στὴ θέση «Δέντρο» κτίριο στὸ δόποιο προβλέπεται νὰ στεγασθῇ Λαογραφικὸ Μουσεῖο.

Καὶ αὐτὰ είναι τὰ κυριώτερα ἀπὸ τὰ ἔοντα κοινῆς ὡφελείας ποὺ ἔγιναν στὴν Κόνιτσα. Τὰ περισσότερα διείλονται στὶς δραστηριότητες τοῦ δημάρχου μας κ. Σπυρίδωνος Γκότζου καὶ τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων.

Καὶ τώρα ἀς ἔρθωμε στὴν ίδιωτικὴ πρωτοβουλία. Οἱ συμπατριώτες ἀδελφοὶ Πούλιου ἀπὸ τὸν Πύργο ἀνήγειραν ἔνα τεράστιο μέναρο ἵε πολλὰ καταστήματα ποὺ ἀποτελεῖ στολίδι τῆς ἀγορᾶς. Κατασκευάστηκαν ἐπίσης δυὸ νέα καὶ συγχρονισμένα ξενοδοχεῖα: τὸ «Ἐγνατία» τοῦ κ. Κώστα Νικολόπουλου, ποὺ λειτουργεῖ καὶ τοῦ κ. Δημητρίου Λώλου ποὺ πλησιάζει νὰ ἀποπερατωθῇ. Χτίστηκαν καὶ χτίζονται πολλὰ καινούργια σπίτια. "Ανοιξαν καὶ νέα μαγαζιά: μὲ ἡλεκτρικὰ εἴδη, ἔνα σούπερ μάρκετ, μπουζίκ, μπάρ, ψησταριές, καφετερίες κλπ. Πάντως ἐκεῖνο ποὺ λείπει εἶναι μιὰ βιοτεχνία. "Ενα ἐργοστάσιο. "Ας ἐλπίσωμε δτὶ κάτι θὰ γίνη τώρα ποὺ ὑπάρχουν καὶ τὰ εὔεργετήματα τῆς Ε' Ζώνης.

Καὶ στὰ χωριά γίνονται ἀρκετὰ καινούρνια σπίτια, ἀλλὰ μόνο γιὰ δλιγόχρονη θεοινὴ παραμονή, δὲ μόνιμος πληθυσμὸς κάθε χρόνο καὶ λιγοστεύει.

Πανηγυρικὰ ἔορτάσθηκε καὶ ἐφέτος τοῦ Ἀγίου Νικολάου τοῦ πολιούχου ἡ ἔορτὴ μὲ Μέγαν 'Εσπερινὸ καὶ Ἀρτοκλασία καὶ μεγαλοπρεπέστατη Θεία Λειτουργία. Σὲ δλεῖς τὶς ιερὲς 'Ακολουθίες Χοροστάτησε δὲ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Σεβαστιανὸς καὶ παρευρέθηκαν σ' αὐτὲς οἱ ἀκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν καὶ πλῆθος κό-

σμου. Τὰ δὲ καταστήματα τῆς ἀγορᾶς παρέμειναν κλειστὰ ὅλη τὴν ἡμέρα.

—**—

Στὶς 11.12.1979 ὁ διευθυντὴς τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης Κονίτσης μὲ μέλη τοῦ προσωπικοῦ μετέσχησαν εἰς τὸ ἀκριτικὸ χωριό Μάζι ὅπου προεκήρυξαν διαγωνισμὸ ἐκθέσεως μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῆς τελευταίας πάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου μὲ θέμα:

«Πῶς φαντάζεσαι τὸ χωριό σου τὸ ἔτος 2000;».

Εἰς τὸν μαθητὴς ποὺ ἔγραψαν τὶς τρεῖς καλύτερες ἐκθέσεις ἀπένειψε ίδιοχείρως ὁ διευθυντὴς κ. Σπ. Τούσης τρία συμβολικὰ Χρηματικὰ βραβεῖα καὶ μοίρασε ἐπίσης διάφορα σχολικὰ εἴδη ὡς δῶρα σὲ δλευς τὸν μαθητὴς καὶ μαθήτριες τοῦ Σχολείου.

Η παραπάνω ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε πρὸς χάριν τοῦ «"Ετους τοῦ Παιδιοῦ». Θὰ ἐπαναλαμβάνεται δύμως κάθε χρόνο, δπως μᾶς πληροφόρησε ὁ κ. διευθυντὴς, καὶ μὲ τὴ σειρὰ στὰ διάφορα ἀκριτικὰ χωριά τῆς περιοχῆς μας.

—**—

"Ενα ἀπὸ τὰ κυπαρίσια ποὺ βρίσκονται στὸν περίβολο τοῦ τζαμιοῦ τῆς Κάτω Κόνιτσας δὲν στέκεται ικαλὰ στὶς ρίζες του, δπως μᾶς πληροφόρησαν οἱ περίοικοι. Η Ἀρχαιολογικὴ 'Υπηρεσία ποὺ περιέφραξε τὸ γῶρο ἀς τὸ προσέξει. "Ας κάνει προστατευτικὸ τοῦγο καὶ ἀς τὸ ἐπιχωματώσει. Μπορεῖ καὶ νὰ προσδεθεῖ γερὰ μὲ καλώδια σὰν τὶς κολῶνες τῆς ΔΕΗ. Εν ἀνάγκῃ δὲ καὶ νὰ κοπεῖ. Απὸ κάτω ὑπάρχει δρόμος καθὼς καὶ 3-4 σπίτια. "Αν καταπέσει θὰ δημιουργήσει ζημίες καὶ ίσως καὶ θύματα.

—**—

Στὶς 18.12.1979 ἔόρτασε δὲ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Σεβαστιανὸς τὴν δονομαστική του ἔορτή. Τὸ πρωῖ λειτούργησε καὶ δέχτηκε ἐπισκέψεις στὸ Δελβινάκι. Τὸ ἀπόγευμα στὴν Κόνιτσα τὸν ἐπισκέφθησαν καὶ τοῦ εύχήθηκαν: «Χρόνια Πολλά» οἱ τοπικὲς ἀρές καὶ πάρα πολλοὶ Κονιτσιώτες καὶ κάτοικοι τῆς Περιοχῆς.

—**—

Στὴν Ἀναγνωστοπούλειο Σχολὴ πραγματοποιήθηκε τριήμερη ἐκπαίδευση χειριστῶν γεωργικῶν ἐλκυστήρων, τὴν δποία παρακολούθησαν πολλοὶ ἀγρότες τῆς περιοχῆς μας. Η Γεωργικὴ 'Υπηρεσία θὰ διοργανώσει καὶ ἄλλες παρόμοιες ἐκπαίδευτικὲς συγκεντρώσεις γεωργῶν ἐντὸς τοῦ 1980.

—**—

Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἔορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ νέου ἔτους ἐπισκέψθη-

καν τὴν Κόνιτσα καὶ τὰ χωριά τους ἀρκετοὶ ξενητεμένοι συμπατριώτες μας.

—**—

Τὸ βράδυ τοῦ Σαββάτου πρὸς Κυριακή 30.12.1979 δόθηκε (δργανώθηκε ἀπὸ τὸ ἕδιο τὸ Κατάστημα) ἐπιτυχημένη χορεσπίριδα στὸ μπάρ «ΗΡΩ» μὲ τὸ μουσικὸ συγκρότημα τοῦ κ. Μιχ. Πανουσάφου καὶ παρευρέθηκαν σ' αὐτὴ πολλοὶ Κονιτσιώτες. Καὶ σὲ ἄλλα κεντράκια διεσκέδασεν πρωτοχρονιάτικα ὁ κόσμος, καθὼς καὶ σὲ φιλικὲς καὶ οἰκογενειακὲς συγκεντρώσεις, ὅπου δοκίμασαν καὶ λίγο τὴν τύχη τους στὰ χαρτιὰ γιὰ τὸ καλὸ τοῦ καινούργιου χρόνου.

—**—

Τὴν Πρωτοχρονιὰ καὶ τὶς ἐπόμενες ἡμέρες σφοδρὴ κακοκαιρία μὲ χιόνια καὶ δυνατοὺς ἀνέμους ἔπληξε τὴν Ἐπαρχία μας. Τὰ δρεινὰ χωριὰ τοῦ Γράμμου πέρα ἀπὸ τὴν Πυρσόγιανη, ἡ Φούρκα καὶ τῆς Λάκκας Ἀώου, ἀπὸ Ἐλεύθερο καὶ ἐκεῖθεν, ἀποκλείστηκαν καὶ ἡ συγκοινωνία διακόπηκε γιὰ λίγες μέρες. Στὸν κάμπο τῆς Κόνιτσας ἀπὸ τὸν σφοδρὸ ἄνεμο ἀνηρπάγησαν στέγες ἀπὸ σταύλους καὶ χορταποθῆκες τῶν κ.κ. Μιλτ. Νικολοῦ, Μιχ. Σιώρου, Παύλου Ζώτου, Ἰορδάν. Καραβελίδη καὶ Γεωρ. Σκούπρα.

—**—

Καινούργια καὶ καλαισθητικὰ δοχεῖα ἀπορριμμάτων τοποθετήθηκαν σὲ διάφορα σημεῖα τῆς Ἀγορᾶς καὶ τῆς Κεντρικῆς Πλατείας ἀπὸ τὸ Δῆμο. Πρέπει δῶμας νὰ συνηθίσωμε κι' ἐμεῖς νὰ ρίχνουμε χαρτιὰ πακέτα κλπ. μέσα σ' αὐτὰ καὶ νὰ μὴν τὰ καταστρέφουν τὰ παιδιὰ μὲ χτυπήματα. Καὶ κάτι ὅλλο πάλι ποὺ ἐπιβάλλεται νὰ κάνει ὁ Δῆμος. Νὰ ξαναφτιάσει ἀποχωρητήσια, ἡ ἔστω καὶ ἀπλὰ οὐρητήρια κοντά στὴ Λαϊκὴ Ἀνορὰ (Λαχαναγορὰ) δημοσίτην καὶ παλαιότερα καὶ ἔξυπηρετοῦσαν πολὺ κόσμο.

—**—

Τὴν 1.1.1980 ἐωάλη εἰς τὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, Χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Σεβαστιανοῦ ἡ καθιερωμένη ἐπίσημη Δοξολογία καὶ παρέστησαν οἱ τοπικὲς ἀρχὲς καὶ πολὺς κόσμος.

—**—

‘Υπάλληλοι τοῦ Ἑθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Προνοίας μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Διευθυντὴ Τομέως Σπιτιών ΙΙαίδιον κ. Γεώργιο Σωτη-

ρόπουλο ἐπεσκέφθηκαν τὰ ἀκριτικὰ φυλάκια Μπουραζανίου — Μολυβδοσκεπάστου καὶ διένειμαν διάφορα πρωτοχρονιάτικα δῶρα στοὺς φρουρούς των.

—**—

Λόγω τῶν μεγάλων χιονοπτώσεων δλα τὰ δρεινὰ χωριὰ τῆς Ἐπαρχίας μας: Λάκκας — Ἀώου, Γράμμου καὶ λοιπὰ παρέμειναν ἀποκλεισμένα καὶ χωρὶς συγκοινωνία γιὰ πολλὲς ἡμέρες.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ περασμένου Χρόνου δηλώθηκαν στὸ Ληξιαρχεῖο τῆς Κόνιτσας 7 Γεννήσεις (οἱ περισσότερες γίνονται καὶ δηλώνονται στὰ Γιάννενα), 21 Γάμοι καὶ 22 Θάνατοι.

—**—

‘Ο κ. Ἰωάννης Η. Βαγενᾶς ταχυδρομικὸς ἔγινε πατέρας κοριτσιοῦ καὶ ὁ κ. Πέτρος Θ. Μάλιακας ἀγοριοῦ. Νὰ τοὺς ζήσουν.

—**—

Στὶς 18.11.1979 ἔγιναν οἱ γάμοι τοῦ καθηνητοῦ κ. Σπύρου Σίμου, ποὺ κατάγεται ἀπὸ τὴ Δροσοπηγή, μετὰ τῆς δίδος Χρυσούλας Πανταζῆ καὶ στὶς 26.12.1979 τοῦ κ. Ἰωάν. Κ. Βλάχου ἀπὸ τὴν Κ. Κόνιτσα μετὰ τῆς δίδος Ἀθηνᾶς Π. Γκάγκα ἀπὸ τὴν Καλλιθέα. Τοὺς ἐκφράζουμε τὰ συγχαρητήρια.

—**—

Στὶς 5.12.1979 ἀπεβίωσε αἰφνίδια ὁ γνωστὸς ράφτης Ἰωάννης Ζῶτος καὶ στὶς 14.12.1979 ἡ Ἐλένη σύζυγος τοῦ ἐμπόρου κ. Ἡλία Γιαννούλη. Ἐπίσης στὶς 31.12.1979 ἀπεβίωσε σὲ ἡλικία 95 χρονῶν (σχεδὸν αἰωνόβιος, ὁ Βασίλειος Δ. Βράνιστας). Ἡταν ὁ παλαιότερος γνήσιος Κονιτσιώτης ποὺ γεννήθηκε καὶ ἔζησε ὅλη του τὴ ζωὴ μέσα στὴν Κόνιτσα καὶ γύρω στὰ δουνά της σὰν βετεράνος κυνηγός. Πρωτοκυνήσει μὲ καρυοφίλι καὶ πέρασαν ἀπὸ τὰ χέρια του δεικάδες δπλα καὶ χιλιάδες ἵσως θηράματα. Τρεῖς μέρες πρὸ τοῦ θανάτου του ἔθοσκε ἀκόμη τὰ μανάρια του πέρα στὴν Κολιοντούρα καὶ τραγουδοῦσε! Πέθανε ὅρθιος σὰν τὸ πεῦκο ποὺ ξεριζώνεται ἀπὸ τὴν καταιγίδα. Ἡταν ἡ ζωτανὴ ιστορία τῆς παλαιᾶς Κόνιτσας. “Ἄς είναι ἐλαφρὸ τὸ χῶμα ποὺ τοὺς σκέπασε.

ΑΝΑΣΤ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

‘Ἐπεύθυνος κατὰ Νόμο καὶ οἰκονομικὸς διαχειριστὴς:

ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ, Ἀχαρνῶν 208 — Ἀθῆνα T.T. 821.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου:

I. ΡΟΣΣΟΛΑΤΟΣ, Ἀχαρνῶν 244 — Ἀθῆνα 815 — Τηλ. 8677.686

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ: Ἐσωτ. δρχ. 300. Ἐξωτ. δολ. ΗΠΑ 20.

ΚΟΝΙΤΣΑ